

Nazwa instytucji

**Śląski Uniwersytet Medyczny w
Katowicach**

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

**Biuletyn Informacyjny : Śląska Akademia Medyczna. R: 1991,
Nr 4.**

Sygnatura/numer zespołu: **J-15282**

ISSN: **0867-7646**

Liczba stron oryginału

36

Liczba plików skanów

36

Liczba plików publikacji

39

Miejsce wydania oryginału

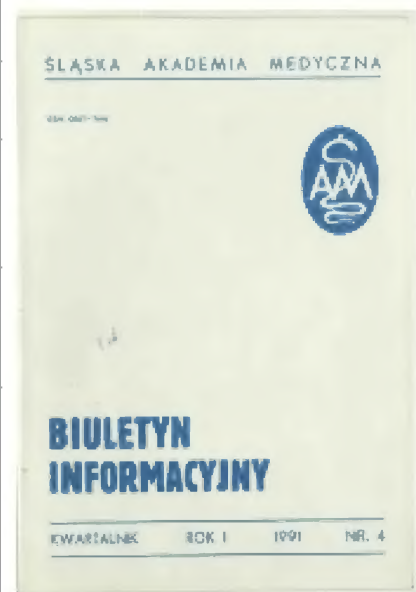
Katowice

Data wydania oryginału

1991

Projekt/Sponsor digitalizacji

**Digitalizacja zbiorów Biblioteki SUM z funduszy
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w
ramach środków finansowych na działalność
upowszechniającą naukę.**

Udostępnianie publikacji cyfrowej/prawa własności

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Lokalizacja/pochodzenie oryginału

Zbiory Biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Przekazano do repozytorium cyfrowego: **31.12.2014**

**Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA

ISSN 0867-7646

3 ed.

BIULETYN INFORMACYJNY

KWARTALNIK

ROK I

1991

NR. 4

SAM

SPIS TREŚCI

I. Z bieżącej działalności JM Rektora	3
II. Z prac Senatu	11
III. Z rad wydziałów	14
IV. Sprawy kadrowe	22
V. Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe	24
VI. Sprawy studenckie	25
VII. Z działalności klinicznej ŚAM	27
VIII. Nowości wydawnicze	28
IX. Varia	28

I. Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI JM REKTORA

A. Inauguracja roku akademickiego 1991/1992 w Śląskiej Akademii Medycznej (3 X 1991 Dom Muzyki i Tańca w Zabrze).

Uroczystego otwarcia inauguracji czterdziestego czwartego już w dziejach Uczelni roku akademickiego, zbiegającego się z XX-leciem działalności Wydziału Farmaceutycznego, dokonał JM Rektor prof. dr hab. Władysław Pierchała witając Senát, Rady Wydziału, zaproszonych Gości i całą społeczność akademicką.

Następnie JM Rektor omówił istotne problemy i osiągnięcia Uczelni w minionym roku akademickim oraz przedstawił plany i zadania na rok 1991/1992. Oto wybrane myśli i fragmenty z inauguracyjnego sprawozdania JM Rektora:

Śląska Akademia Medyczna, w wyniku przemian w kraju, jest Uczelnią samorządną i samodzielną. Rostrzygnięcia ustawowe pozwoliły na demokratyczny wybór jednoosobowych i kolegiałnych władz Akademii. Rozpoczęta kadencja nowych władz (w grudniu 1990 r.) przebiegała w warunkach sprzyjających demokratyzacji życia. Uczelnia w zakresie podstawowych jej funkcji działa sprawnie i bez istotnych zakłóceń.

Śląska Akademia Medyczna uczestniczy w nauce dzięki wyteżonej i odpowiedzialnej pracy 1 600 naukowców (w tym 86 profesorów, 70 doktorów habilitowanych i 1 500 innych pracowników naukowych). Obsługę administracyjną stanowią 1 395 osób.

Stan ten utrzymuje się w ostatnich latach. Praca naukowa w Akademii zaowocowała w ubiegłym roku akademickim 18 rozprawami habilitacyjnymi (w tym 6 zatwierdzonych) i 92 doktorскими (w tym na Wydziale Farmacji i Analityki stopień naukowy uzyskało 11 osób, na Wydziale Lekarskim w Zabrzu 31 osób i na Wydziale Lekarskim w Katowicach 50 osób).

Aktywność naukowa nie zmalała. Formalnie znalazła ona wyraz w 770 pracach opublikowanych w czasopiśmie krajowych i 150 pracach wydanych za granicą oraz w 675 pracach naukowych przedstawionych przez pracowników Akademii na zjazdach krajowych i 240 na zjazdach zagranicznych.

Prace te w części powstały w ramach możliwości finansowych Uczelni, a w części znalazły wsparcie w Centralnych Programach Badań Podstawowych (20 tematów), Programach Badawczo-Rozwojowych (43 tematy) oraz Resortowych (5 tematów w badaniach podstawowych i 36 tematów w Programach Badawczo-Rozwojowych). Prace naukowe powstały również przy finansowej współpracy z instytucjami pozaakademickimi (58 tematów).

Miniony rok akademicki przyniósł zmianę w finansowaniu badań naukowych, polegającą na ich dotowaniu przez budżet państwa za pośrednictwem Komitetu Badań Naukowych (KBN).

W pracach Prezydium KBN uczestniczą wybrani przez społeczność naukowców Akademii Profesorowie: Zbigniew Herman i Franciszek Kokot. O indywidualne „grandy” na realizację badań naukowych ubiega się w KBN 81 naukowców ŚAM, a każda uzyskana dotacja to osobisty sukces naukowca i Akademii wobec ogromnej rywalizacji przy okrojonych funduszach Komitetu.

Na badania własne wynikające z działalności statutowej, Akademia otrzymała w 1991 r. z budżetu 14 miliardów złotych. Fundusz ten po raz pierwszy został rozdzielony w drodze konkursu wewnętrznego ŚAM, a zabiegi władz Uczelni umożliwiły wykorzystanie go również na zakup aparatury naukowej. Niestety w/w dotacja została zmniejszona o 1/3 – co będzie wymagało szeregu ograniczeń, które nie powinny dotyczyć kosztownych kontaktów osobistych z ośrodkami zagranicznymi. W ubiegłym roku akademickim 302 naukowców (w tym 117 profesorów i doktorów habilitowanych) współpracowało bezpośrednio z kolegami z pozakrajowych ośrodków, a w Akademii gościło 43 naukowców z zagranicy.

Śląska Akademia Medyczna to również 5 643 studentów, w tym 162 obcokrajowców. Z ogólnego grona studentów 741 osób to ci, którzy rozpoczynają uczestnictwo w życiu Akademii, zastępując w tym roku akademickim 892 absolwentów.

W sferze nauczania oddziaływanie Akademii od lat rozciąga się także na lekarzy objętych szkoleniem podyplomowym, z którego korzystają praktykujący lekarze z czterech województw. W ubiegłym roku 134 lekarzy uzyskało specjalizację lekarską II stopnia, a w ramach Studium Doktoranckiego przygotowuje się do dysertacji doktorskiej 120 lekarzy spoza Akademii.

Formy kształcenia bezpośredniego uzupełnione są przez działalność wydawniczą. W zeszłym roku wydano 5 numerów „Annales”, 14 skryptów, Śląski Informator Medycyny Praktycznej i 2 wydawnictwa informacyjne Biblioteki Głównej ŚAM. Łączny nakład wynosił 22 080 egzemplarzy. Ponadto wydano drukiem 19 prac habilitacyjnych pracowników Akademii.

ŚAM prowadzi działalność leczniczą, posiadając 5 021 łóżek szpitalnych, w tym 1 993 we własnych Szpitalach Klinicznych i 3 028 w szpitalach pozaakademickich. Lekarze Akademii uczestniczyli w diagnostyce chorób i leczeniu 47 647 osób w szpitalach i 285 433 osób w ambulatoriach prowadzonych przez Uczelnię.

Powiększenie bazy materialnej Akademii było stałą troską Władz Uczelni również w minionym roku. Kontynuowano rozpoczęte inwestycje budowlane: Szpital Pediatryczny w Ligocie wraz z kotłownią, Szpital Okulistyczny SK 5 w Katowicach, Blok Operacyjny PSK 1 w Zabrze, Stacja trafo w PSK 3 w Zabrze, Wydział Farmacji w Sosnowcu, Zespół naukowo-dydaktyczny w Ligocie i Kotłownię w Zabrze-Rokitnicy.

Środki finansowe, potwierdzone na ten rok przez Ministerstwo, odbiegały znacznie od potrzeb planu inwestycyjnego, a w ostatnich dniach, pomniejszone o dalsze 50%, pozwalają zainwestować jedynie około 24 miliardów złotych. W związku z tym termin realizacji tych inwestycji ulega odsunięciu na dalszą, trudno dającą się przewidzieć przyszłość.

W związku z brakiem funduszy w budżecie centralnym i lokalnym nie będzie kontynuowana inwestycja p.n. „Szpital Pełnoprofilowy Zabrze-Gliwice.”

Bieżąca działalność remontowa pochłonęła około 4 miliardów złotych. Nad jej prowadzeniem czuwa nowy zastępca dyrektora ds. technicznych mgr inż. Krzysztof Mandrak.

W ciągu minionego roku Władze Uczelni podjęły szereg inicjatyw organizacyjnych:

- zlikwidowano te jednostki działalności podstawowej, których treści i formy nauczania nie znajdowały akceptacji samorządnej społeczności akademickiej;
- zmieniono strukturę organizacyjną niektórych klinik, katedr i szpitali dla usprawnienia ich zarządzania;
- utworzono nowe kliniki i zakłady dla poszerzenia możliwości pracy naukowej i nauczania.

Uporządkowano politykę etatową przez minimalizację zatrudnienia pracowników w niepełnym wymiarze godzin oraz zmianę warunków zatrudnienia pracowników emerytowanych. Działania te, wobec braku środków z budżetu, stały się jedyną drogą umożliwiającą tworzenie nowych stanowisk pracy dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w drodze konkursu co zapewniło dopływ ponad 100 młodych naukowców.

Wykorzystano środki inwestycyjne „Instytutu Pediatrii w Budowie” dla celów diagnostyki radiologicznej, poprzez utworzenie na terenie CSK w Ligocie Pracowni Tomografii Komputerowej Instytutu Pediatrii w Budowie oraz wyposażenie Pracowni Radiologii w Załężu w nowy sprzęt diagnostyczny.

Stworzono warunki wewnętrznego konkursowego rozdziału środków finansowych na badania własne i działalność statutową.

W zakresie programu nauczania inicjatywę pozostawiono głównie dziekanom i Radom Wydziałów, a działalność Rektora polega na inspi-

rowaniu, popieraniu i propagowaniu integracyjnego modelu nauczania medycyny. W ramach konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce, Rektor podjął starania o integrację Szpitali Klinicznych z Akademią Medyczną, z jednoczesnym zwiększeniem ich samodzielności finansowej oraz przygotował propozycję wykorzystania systemu ubezpieczeń społecznych dla poprawy warunków pracy Akademii.

Trudności wynikające z ograniczenia budżetu w Śląskiej Akademii Medycznej nie wpłyną na pogorszenie warunków nauczania. Utrzymane zostaną dotychczasowe pensje dydaktyczne i poziom zatrudnienia. Liczebność grup nie ulegnie zwiększeniu, zapewniona zostanie możliwość funkcjonowania wszystkich dotychczasowych Katedr, Klinik i Zakładów, co będzie możliwe dzięki racjonalizacji działań ekonomicznych, dyscyplinie pracy i zrozumieniu przez wszystkich trudnej sytuacji, w której władze zdecydowały się chronić ludzi (nauczycieli i uczniów) kosztem materii.

Zwracając się do studentów I roku JM Rektor powiedział: „Przychodźcie, by uczestniczyć w uniwersyteckim kształceniu, którego korzenie sięgają XII wieku w Studium Generale, w najstarszych uniwersytetach: Bolonii, Paryża, Oxfordu; Cambridge, Padwy, Tuluz, Montpellier oraz XIV-wiecznego Krakowa.

Będziecie formowani przez następców pierwszych polskich profesorów medycyny: Jana z Dobrej, Jana z Reguły, Piotra z Gąsowic, Macieja z Miechowa.

Otrzymacie umiejętności, wykraczające poza scholastyczne *lectio, disputatio i conclusio* — bowiem przewrót, jaki dokonał się w Padwie i Lejdzie, wprowadził nauczanie medycyny klinicznej. Treść zwyciężyła nad formą, której pamiątką pozostaje uroczysty strój, jaki nakładał na siebie lector ordinarius in medicinis, a który zdobi dziś rektorów.

Dzisiejsza reorientacja kształcenia medycznego przebiegać musi nie tylko w kierunku modelu równowagi nauczania klinicznego i zasad podstawowej opieki zdrowotnej, ale również w kierunku kształcenia postaw zawodowych, przyswajania systemu wartości etycznych i deontologicznych niezbędnych lekarzowi.

Realizacja tych celów może odbyć się na drodze przejścia od warstwowego systemu nauczania, poprzez system interdyscyplinarny do integracyjnego. Jest nim koncentracja wiedzy na kolejnych poziomach uogólnienia, jakimi są: komórka, tkanka i narząd, człowiek i ludzka społeczność.

Efektom byłoby przekształcenie wiedzy typu dyscyplinarnego w wiedzę systemową z zachowaniem jej orientacji środowiskowej. Warunkiem tego procesu jest struktura wiedzy w naukach podstawowych — nauczanie pojęć, praw

i teorii o większym stopniu ogólności oraz wysoka aktywność naukowa nauczających.

Proponując wiedzę specjalistyczną, Akademia winna dawać też orientację życiową. Nie ma bowiem odwrotu od społecznej użyteczności nauki. Jest ona i zawsze była cechą każdej prawdziwej nauki, a użyteczność jest sensem istnienia każdej uczelni.

Naszym studentom powinniśmy wpoić dewizę „*salus aegroti, suprema lex esto*, czy raczej tej, którą Cicero przytacza w Prawie Dwunastu Tablic: „*Salus populi suprema lex esto*”.

Immatrykulacji studentów I roku dokonali: Prorektor ds. Kształcenia Przed- i Podyplomowego prof. Tadeusz Wencel oraz dziekani: Wydziału Lekarskiego w Zabrzu — prof. Jan Wodnicki, Wydziału Lekarskiego w Katowicach — prof. Barbara Zahorska-Markiewicz, Wydziału Farmaceutycznego — prof. Tadeusz Wilczok.

W imieniu studentów przemawiała przewodnicząca Samorządu Studenckiego Wydziału Farmaceutycznego — Izabella Maciejewska.

Następnie JM Rektor pożegnał przechodzących na emeryturę pracowników ŚAM, podziękował Im za trud długoletniej pracy, wręczył listy gratulacyjne i medale pamiątkowe.

Wykład inauguracyjny pt. „Leki wpływające na ośrodkowy układ nerwowy” wygłosił prof. dr hab. Zbigniew Herman. Rozpoczął go cytatem fragmentu chóru z „Antygony” Sofoklesa sławiącym rozum człowieka. Następnie przedstawił definicje rozumu, trzech szkół filozoficznych. Zwrócił uwagę na ogromny wzrost zachorowań na choroby psychiczne w ostatnim ćwierćwieczu w krajach o wysokiej cywilizacji. Stąd powstał pomysł ogłoszenia przez Senat USA ostatniego dziesięciolecia XX wieku dekadą mózgu. Następnie autor omówił działanie i zastosowanie leków przeciwłękowych, przeciwdepresyjnych oraz neuroleptycznych. Część wykładu poświęcił rozważaniom o cierpieniu.

Na zakończenie wystąpienia prof. Zbigniew Herman złożył życzenia studentom I roku, oraz z okazji XX-lecia Wydziału Farmaceutycznego Dziekanowi, członkom Rady Wydziału Farmaceutycznego i całej społeczności tego Wydziału.

Streszczenia i omówienia dokonał A. Puzio

B. Z prac Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce

Protokół

z ósmego posiedzenia Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce odbytego w dniu 22 listopada 1991 roku w Zakrzewie

Program posiedzenia:

1. Finansowanie działalności akademii medycznych, możliwości i zakres samofinansowania.

2. Rekrutacja studentów w roku akademickim 1992/93

a) liczba studentów rekrutowanych

b) możliwości przyjmowania wolnych słuchaczy

c) sprawy stypendiów i domów studenckich

3. Sprawy różne.

W posiedzeniu wzięli udział rektorzy oraz prorektorzy d/s dydaktycznych akademii medycznych w Polsce oraz mgr I. Patryka z Departamentu Nauki i Kształcenia Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej (w zał. lista obec.). W dniu poprzedzającym oficjalne posiedzenie odbyło się nieformalne spotkanie prawie wszystkich uczestników konferencji poświęcone bieżącym najistotniejszym problemom nurtującym akademickie uczelnie medyczne w kraju. Dyskusja koncentrowała się wokół dwóch problemów: roli i miejsca PSK w programie edukacji przed- i podyplomowej akademii medycznych oraz programu kształcenia przeddyplomowego w Wydziałach Lekarskich porównywalnego dla wszystkich uczelni medycznych w kraju, posiadającego elementy programów obowiązujących we Wspólnocie Europejskiej. Dyskusja wokół tych dwóch tematów pozwoliła na przygotowanie zrzębów decyzji podjętych na posiedzeniu oficjalnym, które rozpoczęło się 22. XI. o godz. 9.30.

Program został uzupełniony o dwa punkty:

a) stanowisko wyższych uczelni medycznych w sprawie Państwowych Szpitali Klinicznych

b) pomoc dla Polskiego Uniwersytetu w Wilnie.

W punkcie dot. PSK przyjęto jednomyślnie uchwałę, która stanowi załącznik do niniejszego protokołu i po podpisaniu przez wszystkich obecnych została przesłana do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej dr Władysława Sidorowicza oraz do Ministra Edukacji Narodowej Roberta Głębockiego.

Każdy z uczestników otrzymał kserokopię tej uchwały celem zapoznania z nią władz swoich uczelni.

Prof. dr. W. PIERZCHAŁĘ — rektora Akademii Medycznej w Katowicach upoważniono w imieniu Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce do śledzenia i nadzorowania losów tej uchwały tak w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej jak i w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Uchwała ta powtarza znane stanowiska Senatów, Statutów uczelni medycznych oraz ustawy o szkolnictwie wyższym, które nie zostały wzięte pod uwagę w toku przygotowywania ustawy o zakładach budżetowych. Uczelnie nie mogą być pozbawione warsztatu pracy niezbędnego dla realizacji zadań statutowych tak w zakresie szko-

lenia przeddyplomowego jak i podyplomowego oraz świadczenia usług na najwyższym poziomie.

W punkcie dotyczącym finansowania działalności akademii medycznych dyskutowano znaczne ograniczenia wyższych uczelni medycznych w zakresie zdobywania środków finansowych poprzez swoją działalność. Kilkakrotne wystąpienia przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce do Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej o przyjęcie do Akademii Medycznych wolnych słuchaczy w pełni opłacających koszty nauczania, które wg przybliżonych danych z Poznania, Łodzi, Katowic, Wrocławia wynoszą około 25 mln złotych za jeden rok studiów, spotkały się z odmową Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej na tę propozycję. Zwrócono uwagę, że dla wolnych słuchaczy można byłoby przewidzieć kredytowanie kosztów studiów, a ich obecność działałaby stymulująco na studentów studiujących bezpłatnie i w zasadzie nie uległaby zwiększeniu liczba kończących studia (patrz kopie pism w tej sprawie do Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej).

Istnieją również trudności w zdobywaniu funduszy przez Akademie Medyczne poprzez świadczenie odpłatnych usług w klinikach i zakładach uczelni. Próby w tym kierunku czynione są w kilku akademiach medycznych, ich wyniki zostaną przedstawione na jednym z kolejnych posiedzeń Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce.

W kolejnym punkcie dot. rekrutacji na rok akademicki 1992/93 podkreślano, że dane statystyczne dot. szczególnie liczby lekarzy, w mniejszym stopniu liczby łóżek szpitalnych są szacunkowe, nieraz intuicyjne. Według danych międzynarodowych (WHO) Polska w zakresie personelu medycznego i liczby łóżek zajmuje miejsce w dolnej średniej wartości europejskich. Dalsze zmniejszanie liczby studentów może doprowadzić do deficytu lekarzy. W sytuacji braku realnych danych statystycznych i konkretnych rozwiązań modelowych tak w odniesieniu do ochrony zdrowia jak i szkolnictwa wyższego rektorzy jednomyślnie zaproponowali, aby przez najbliższe dwa lata liczbę studentów rekrutowanych w uczelniach utrzymać na tym poziomie jaki został zaakceptowany w ubiegłym roku.

Wszyscy byli również zgodni, że egzaminy wstępne w roku 1991/92 winny być przeprowadzane tak jak w roku 1990/91 (na Wydziale Lekarskim egzaminy testowe z odcięciem na poziomie uczelni lub centralnym, na pozostałych wydziałach wg indywidualnych ustaleń zgodnych z obowiązującymi przepisami w poszczególnych uczelniach).

Na wniosek prof. dr. M. K. Klamuta, rektora Akademii Medycznej w Lublinie, popartego przez

wszystkich rektorów i prorektorów d/s dydaktycznych uchwalono, że do końca obecnego roku akademickiego winien zostać opracowany program minimum kształcenia studentów w wydziałach lekarskich, który byłby porównywalny, z zastosowaniem marginesu na indywidualne rozwiązania, we wszystkich uczelniach medycznych. Program ten winen zawierać również możliwie dużą liczbę elementów programu obowiązujących we Wspólnocie Europejskiej oraz niektóre elementy programów w USA i Kanadzie.

Z dyskusji wynikało, że dotychczas obowiązujące programy w poszczególnych uczelniach różniły się między sobą, co uwidaczniało się szczególnie, gdy studenci zmieniali uczelnie.

Prof. dr M. K. Klamut podjął się koordynowania prac przygotowawczych zmierzających do utworzenia takiego programu. W ramach uczelni odpowiedzialni byłiby prorektorzy d/s dydaktycznych, a pierwsze posiedzenie przedstawicieli uczelni poświęcone tym zagadnieniom odbędzie się w Lublinie 9 XII 1991 roku.

Omawiano również sprawę odpłatności za repetowanie oraz studiowanie drugiego fakultetu. W dyskusji podnoszono również wątpliwości czy w tej sytuacji wolno studentom repetować pierwszy rok studiów, czy opłata za jednorazowe i kilkakrotne repetowanie ma być identyczna i wreszcie czy dla wyjątkowo zdolnych osób studiujących równolegle dwa fakultety, nie powinno się przewidzieć specjalnych ulg.

Dr hab. Janusz Gadzinowski z Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu przedstawił informację dot. współpracy uczelni z Europejską Wspólnotą Gospodarczą, problematycznie związaną z realizacją programów „TEMPUS” i ERAZMUS” oraz z organizacją podróży studyjnej przedstawicieli uczelni polskich do uczelni Europy Zachodniej. Koordynację tych przedsięwzięć powierzono dr hab. Januszowi Gadzinowskiemu.

W dyskusji podkreślono jednak aby wszystkie dotychczasowe opracowania z tego zakresu (re-sort, CMKP, prof. dr Wasiutyński) zostały wzięte pod uwagę przy tworzeniu programu minimum.

Prof. dr A. Kaliciński poinformował, iż zwrócił się do niego rektor Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu z prośbą o współpracę w organizowaniu szkolnictwa medycznego dla Polaków mieszkających w Wilnie.

Rektorzy akademii medycznych w Polsce zobowiązali się przesłać po 2 komplety podręczników niezbędnych do studiowania na I-szym roku. Dalsze poczynania będą koordynowane przez Akademię Medyczną w Białymstoku oraz Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Wszyscy rektorzy wyrazili gotowość udzielenia jak najdalej idącej pomocy materialnej oraz

naukowej poprzez delegowanie kadry nauczającej. Ustalono, że IX posiedzenie Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce odbędzie się w drugiej połowie lutego w Bydgoszczy i będzie trwało 1½ dnia.

Na tym posiedzenie Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce zakończono.

Przewodniczący
Konferencji Rektorów
Akademii Medycznych w Polsce

prof. dr dr h.c. Antoni Pruszewicz

REKTOR AKADEMII MEDYCZNEJ
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO
W POZNANIU

61-701 Poznań, ul. Fredry 10
tel. 520-342, 521-181
telex 0414321 am pl.
fax 520465

Poznań 22 listopada

Stanowisko

uczelni medycznych w sprawie ustawy o zakładach budżetowych w części dot. państwowych szpitali klinicznych

W związku z wejściem w życie z dniem 14 I 1992 r. ustawy o zakładach budżetowych a zwłaszcza rozdz. 5 dot. przepisów szczególnych o Szpitalach Klinicznych i Klinikach oraz koniecznością wydania przez Ministerstwo Zdrowia przepisów wykonawczych określających szczegółowo sposób tworzenia i organizację Szpitali Klinicznych, Rektorzy Akademii Medycznych przedstawiają wspólne stanowisko podjęte na spotkaniu Konferencji Akademii Medycznych w Polsce w dniu 22 XI 1991 r. w Zakrzewie k/Poznań:

- organem założycielskim Szpitali Klinicznych powinien być Minister Zdrowia, który będzie jednocześnie gwarantem prawidłowego sprzężenia wszystkich funkcji Uczelni, tj. funkcji usługowej, dydaktycznej i naukowej w działalności szpitali klinicznych. Statuty Akademii Medycznych, zatwierdzone przez Ministra Zdrowia określają jednoznacznie integrację wymienionych funkcji w Szpitalach Klinicznych (statuty Uczelni, art. 3 ustawy z dnia 12. 09.90 o szkolnictwie wyższym oraz art. 8 pkt 1 ustawy o zakładach budżetowych z dnia 30. 08. 1991 r.).
- nadzór Rektora nad działalnością merytoryczną, organizacyjną i finansową Szpitali Klinicznych zapewnia integrację działalności tych jednostek z działalnością uczelni (statuty Uczelni, art. 3 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym z 12. 09.90 r.).
- Rektor powinien powoływać dyrektorów szpitali w toku postępowania konkursowego i po

zasięgnięciu opinii Senatu, a Minister Zdrowia jako organ założycielski posiadać prawo zatwierdzania tej decyzji (art. 11 ust. 1 i 3 ustawy o zakładach budżetowych z dnia 30. 08. 1991 r.).

- tworzenie statutów Szpitali Klinicznych powinno się odbywać przy współudziale Rektora, a ich ostateczny kształt winien być opiniowany przez Senat Uczelni i zatwierdzany przez Ministra Zdrowia (art. 11 ust. 1 i 3 ustawy o zakładach budżetowych z dnia 30. 09. 1991 r.).
- konieczne jest wyraźne określenie w zarządzeniach wykonawczych rodzaju działalności usługowej Szpitali, która powinna być działalnością wysokospecjalistyczną i referencyjną, stojącą na szczycie usług specjalistycznych w strukturze organizacji ochrony zdrowia.
- celowe byłoby podkreślenie w zarządzeniach wykonawczych, że szpitale kliniczne posiadają wieloletnią tradycję „Szpitali Uniwersyteckich” związanych z uczelniami medycznymi, niezależnie od norm prawnych określonych przez ustawę o zakładach budżetowych (art. 54 ust. 1 pkt. 1 b.c. tejże ustawy).

Proponujemy, aby akt wykonawczy do ustawy z dnia 30.08.91 o zakładach opieki zdrowotnej wynikał z art. 3 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym z dn. 12.09.1990 r., mówiącego o realizacji przez Akademię Medyczną opieki zdrowotnej w ramach społecznego systemu ochrony zdrowia w zakresie nienaruszającym podstawowych zasad funkcjonowania uczelni. Ponadto umożliwiał wykorzystanie art. 23 tej ustawy, ust. 2 pkt 1 mówiącego o możliwości uzyskiwania środków finansowych przez Akademię Medyczną między innymi z odpłatnej działalności diagnostycznej i leczniczej. Proponujemy również, by został wykorzystany art. 8 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej pkt. 1 (-) umożliwiający tworzenie szpitali klinicznych przez centralny organ administracji państwowej, tj. Ministerstwo Zdrowia. W ten sposób wykorzystując art. 11 tej ustawy pkt 3 statut szpitala byłby nadawany przez Ministra Zdrowia, a ustrój zakładu został w nim dokładnie określony (art. 11 ust. 1). Zabiegamy też, aby wykorzystując art. 45 ust. 11 w skład Rady Nadzorczej Szpitali Klinicznych wchodził: przedstawiciel MZiOŚ jako przewodniczący oraz jako członkowie — przedstawiciel Rektora i osoby powołane przez MZiOŚ lub alternatywnie przedstawiciele zgłoszeni przez Sejmiki Samorządowe.

Gospodarka finansowa Szpitali Klinicznych powinna być prowadzona w formie Zakładu Budżetowego (art. 49 pkt 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej). Szpitale Kliniczne powinny mieć możliwość uzyskiwania środków finansowych

wych od osób objętych ubezpieczeniem innym niż ubezpieczenie społeczne, tj. innych instytucji ubezpieczeniowych itd. zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Szpitale Kliniczne winny też otrzymywać dotacje budżetowe na cele określone w art. 53 ust. 1 niniejszej ustawy. W ten sposób zostaną zrealizowane zadania Szpitali Klinicznych określone w art. 63 ust. 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, a MZiOS wykorzysta uprawnienia w stosunku do Szpitali Klinicznych wynikające z ust. 2 niniejszego artykułu.

prof. dr Dariusz Brykalski AM Łódź	prof. dr Gerard Drewa AM Bydgoszcz
prof. dr Jan Goch WAM Łódź	dr hab. Janusz Gadzinowski AM Poznań
prof. dr Janusz Greger AM Łódź	prof. Andrzej Kaliciński AM Białystok
prof. dr Józef Kałużny AM Bydgoszcz	prof. dr Marian Klamut AM Lublin
prof. dr Jan Kuś CMKP	prof. dr W. Mazurek AM Wrocław
doc. Przemysław Nowacki AM Szczecin	prof. Wł. Pierzchała AM Katowice
prof. dr E. Hassmann- -Poznańska AM Białystok	prof. dr A. Pruszewicz AM Poznań
doc. dr Marian Smoczyński AM Gdańsk	prof. dr Janina Stopyra AM Kraków
prof. dr Tadeusz Wencel AM Katowice	prof. T. Wawrzynowicz AM Lublin
prof. dr A. Wasiutyński AM Warszawa	prof. S. Wiechowski AM Szczecin

C. Sytuacja finansowo-budżetowa Uczelni w świetle załączonych dokumentów Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz pism JM Rektora świadczących o Jego inicjatywach i zażyciach o materialne podstawy bytu Uczelni.

MINISTER

ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

NIP-212/2-199/91

1991. 11. 29

Rektor
Śląskiej Akademii Medycznej

Pan prof. dr hab. Władysław Pierzchała

Przesyłam w załączeniu treść pisma wystosowanego do Wojewody Katowickiego w sprawie niemożliwości dalszego finansowania z budżetu centralnego Szpitala w Zabrze-Gliwicach i wywiązania się w tym zakresie z zawartego „Porozumienia”.

PODSEKRETARZ STANU

Jerzy Kurkowski

Władysław Sidorowicz

MINISTER

ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

NIP-212/2-191/91

WOJEWODA KATOWICKI

Pan Wojciech CZECH

Uprzejmie informuję Pana Wojewodę, że „Porozumienie” w sprawie przejścia na potrzeby Akademii Medycznej w Katowicach, realizowanego w ramach planu terenowego Szpitala w Zabrze-Gliwicach, zawarte zostało w sytuacji w której nie można było przewidzieć, że środki na inwestycje planu centralnego zostaną ograniczone do wysokości pokrywającej zaledwie 25% najpilniejszych potrzeb. Nie pozwala to nie tylko na prawidłowe zabezpieczenie realizacji inwestycji kontynuowanych planu centralnego ale zmusza nawet do wstrzymywania części zaawansowanych budów.

W zaistniałej sytuacji, niemożliwy staje się zatem dalszy udział środków inwestycyjnych budżetu centralnego w finansowaniu, budowanego w ramach planu terenowego, Szpitala w Zabrze-Gliwicach.

Zgodnie z planem docelowym wszystkie inwestycje dla potrzeb Akademii Medycznej są koncentrowane i sukcesywnie realizowane na uzyskanym na ten cel terenie w Katowicach-Ligocie.

Zamiar umieszczenia niektórych klinik na bazie będącego w budowie Szpitala w Zabrze-Gliwicach, w zamian za dalsze jego finansowanie ze środków budżetu centralnego, połącznoby w następstwie także konieczność przerwania i zaniechania kontynuacji wszystkich zadań inwestycyjnych realizowanych na terenie Akademii w Katowicach-Ligocie. Z oczywistych względów nie jest to możliwe ani dopuszczalne.

Naświetlając zaistniałą sytuację, uprzejmie proszę Pana Wojewodę o przyjęcie do wiadomości, że drastyczne ograniczenie środków na inwestycje planu centralnego — będące następstwem ogólnej sytuacji gospodarczej kraju — powoduje, że z przyczyn od Resortu niezależnych dalsze wywiązanie się z zawartego „Porozumienia” nie jest możliwe i wymusza traktowanie jego postanowień jako nie wiążących stron które go zawarły

Łączę wyrazi szacunku

Władysław Sidorowicz

MINISTERSTWO
ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ
00-923 Warszawa 55

1991—12—16

Akademia Medyczna
w Katowicach

EKB-034-81/46/91

Sprawa:

W związku z postanowieniami uchwały Nr 151/91 Rady Ministrów z dnia 12.11.1991 r. zmniejszającymi wielkość wydatków na szkolnictwo wyższe w części 35 — Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, Departament Ekonomiczny zmniejsza na 1991 rok dotację budżetową w:
— rozdziale 8111 — Działalność naukowo-dydaktyczna o kwotę 12 126 mln zł
tj. do wysokości 110 847 mln zł
— w rozdziale 8121 — Pomoc materialna i socjalna na rzecz studentów o kwotę —
tj. do wysokości 26 429 mln zł

DYREKTOR

Departamentu Ekonomicznego

mgr Wiesława Kłos

MINISTERSTWO
ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ
00-923 Warszawa 55
INP-212/1—38/91

1991—12—28

Pan prof. Władysław Pierzchała
Rektor Śląskiej Akademii Medycznej
w Katowicach

W związku z korektą ustawy budżetowej na rok 1991, zmniejszając wielkość środków przydzielonych w budżecie Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej na realizację inwestycji, Departament Inwestycji uprzejmie informuje Pana Rektora, iż Śląskiej Akademii Medycznej zostały zmniejszone środki:

- w dziale „ochrona zdrowia” na zakupy inwestycyjne dla szpitali klinicznych o kwotę 1.000 mln zł,
- w dziale „szkolnictwo wyższe” na budownictwo inwestycyjne o kwotę 400 mln zł.

W wyniku dokonanych zmian środki przeznaczone na realizację inwestycji w roku bieżącym wynoszą:

- w dziale „ochrona zdrowia” — 51.000 mln zł
- w tym: zakupy inwestycyjne — 11.000 mln zł
- budownictwo — 40.000 mln zł
- w dziale „szkolnictwo wyższe” — 8.100 mln zł

Jednocześnie uprzejmie informujemy, iż środki na partycypację w finansowaniu Szpitala w Zabrze-Gliwicach zostały zmniejszone o 8.000 mln zł i po zmianie wynoszą 24.000 mln.

DYREKTOR
Departamentu Inwestycji
mgr inż. Andrzej Madej

URZĄD MIEJSKI
w BYTOMIU
woj. katowickie
WYDZIAŁ FINANSOWY
EFB-3022a/71/91

18.12.1991

Śląska Akademia Medyczna
im. L. Waryńskiego
w Katowicach
ul. Poniatowskiego 15

W związku z Waszym pismem Nr 26/91 z dnia 5 grudnia 1991 r. w sprawie przekazania kwoty 500 mln zł za remont budynku przy pl. Akademickim w Bytomiu informuję, że środki przekazane zostaną po określeniu zakresu wykonanych robót i przedłożeniu zestawienia faktur dotyczących w/w remontu.

Jednocześnie podkreślam, że środki przyznane na remont założone są w budżecie miasta Bytomia do realizacji wyłącznie w roku bieżącym.

Proszę o potraktowanie sprawy jako bardzo pilnej.

SKARBNIK MIASTA
mgr Mária Pigula

REKTOR
ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ
40-952 Katowice ul. Poniatowskiego 15
tel. 514-964 fax 515-046 telex 0315338

K-ce, 1991.12.03

Prezydent
Miasta Katowic
mgr J. ŚMIAŁEK

Szanowny Panie Prezydencie

Zwracam się z prośbą o materialne wsparcie Szkolnictwa Wyższego na terenie m. Katowic w postaci udziału budżetu miasta w ukończeniu budowy sali wykładowej Ośrodka w Katowicach-Ligocie.

Śląska Akademia Medyczna nie posiada własnej auli ani dostatecznie dużej sali wykładowej, umożliwiającej prowadzenie wykładów oraz organizacji uroczystości akademickich (rozpoczęcie roku akadem., dyplomatorium, etc.).

Źródła centralnego finansowania inwestycji wydają się być wyczerpanymi, a skromne zasoby Akademii, jako jednostki budżetowej nie sprostają tym zadaniom.

Zrezygnowaliśmy z kontynuowania w planowanym zakresie wszystkich naszych inwestycji, w tym również szpitali. Poszukujemy dla tych celów pozabudżetowych źródeł finansowania.

Zabiegamy jednak u Pana Prezydenta o pomoc dla podtrzymania możliwości kształcenia lekarzy w Śląskiej Akademii Medycznej.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku
z nadzieją na przychylność

Prof. dr hab. Władysław Pierzchała

Zał. — kosztorys bud. sali wykładowej

ZARZĄD INWESTYCJI Katowice, dnia 4.12.1991 r.
Śląskiej Akademii Medycz.
im. L. Waryńskiego
Katowice 19, ul. Medyków 30

Informacja

dla JM Rektora SAM w/s sali wykładowej A-3 w kompleksie Zakładów Teorii Medycyny w Ligocie.

Sala na 350 miejsc o kubaturze 7000 m³ z pełnym zapleczem dydaktyczno-konferencyjnym (filmy średnio i szeroko wymiarowe, urządzenia do tłumaczeń na języki obce i inne systemy audio-wizualne, telewizja).

Zaawansowanie

Stan surowy zamknięty z elewacjami.

Roboty wykończeniowe —	tynki	80%
	podłóża	40%
	inst. elekt. pod tynk.	90%
	inst. sanita.	70%
	wentylacje	20%

Środki finansowe

dla zakończenia robót i wyposażenia potrzebna jest kwota 6,0 mld. zł w cenach roku bieżącego w tym:

roboty bud. mont.	2 mld. zł
wnętrza	3 " "
urządzenia	1 " "

Termin

w przypadku rozpoczęcia robót z początkiem roku 1992 istnieje możliwość oddania sali do eksploatacji w III kw. 1993 r.

DYREKTOR
Inż. Janusz Kowalczyk

URZĄD MIEJSKI
w Katowicach

Katowice, dnia 23 XII 1991

Jego Magnificencja Rektor
Śląskiej Akademii Medycznej
Prof. dr hab. Władysław Pierzchała

Z żalem informuję, że zamknęliśmy już rok budżetowy 1991. Do prośby Pana Rektora ustosunkujemy się po ewentualnym wypracowaniu nadwyżki budżetowej w 1992 roku.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz zbliżającego się Nowego, oby nie gorszego, Roku 1992 składam na ręce Pana całej społeczności akademickiej życzenia wszelkiej pomyślności a przede wszystkim satysfakcji z wykonywanego zawodu.

z poważaniem

Miasto Katowice
CZŁONEK ZARZĄDU
dr Adam Kasperczyk

REKTOR
Śl. Akademii Medycznej

Katowice, dn. 1991. 12. 03

Prezydent Miasta Katowic
mgr Jerzy ŚMIAŁEK

Szanowny Panie Prezydencie

Moje spotkanie z Panem w dniu 3.12.1991 r. upoważnia mnie do przedstawienia propozycji powołania wspólnej fundacji „Ochrona Zdrowia na Śląsku”.

Celami fundacji byłyby:

- 1) promocja zdrowia i lansowanie zachowań prozdrowotnych wśród obywateli Górnego Śląska,
- 2) rozwój możliwości wykrywania wczesnych postaci chorób stanowiących zagrożenie dla zdrowia obywateli Górnego Śląska,
- 3) gromadzenie środków na rozwój bazy materialnej dla ochrony dziecka i zasilanie nimi inwestycji Śląskiej Akademii Medycznej, służących na terenie Katowic takiemu celowi (Szpital—Instytut Pediatrii w Budowie” w Katowicach-Ligocie).

Realizacja tych celów byłaby możliwa poprzez prowadzenie działalności gospodarczej obejmującej:

- 1) propagandę oświatową i kształcenie dla celów wymienionych w punkcie 1. Działalność ta byłaby opłacana z funduszy organizacji do tego powołanych,
- 2) prowadzenie lekarskiej działalności usługowej na wysokim poziomie referencyjnym z udziałem specjalistów Śląskiej Akademii Medycznej,
- 3) prowadzenie działalności marketingowej w celu wprowadzenia na rynek polski produktów służących ochronie zdrowia, jego utrzymaniu oraz leczeniu chorób.

Przewiduje się, że fundatorami byłiby:

- 1) Śląska Akademia Medyczna — wnosząca w postaci aportu potencjał umysłowy specjalistów w dziedzinie medycyny.
- 2) Prezydent m. Katowic — wnoszący w postaci aportu budynek o pow. 600—1000 m² jako siedzibę fundacji.
- 3) Towarzystwo Ubezpieczeniowe — wnoszące w postaci aportu wyposażenie w sprzęt medyczny, służący realizacji jednego z celów.

Niniejszą propozycję proszę potraktować jako list intencyjny i rozważyć możliwość podjęcia dalszych kroków w celu realizacji zamierzeń.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Władysław PIERZCHAŁA

REKTOR
Śląskiej Akademii Medycznej

Katowice, dn. 1992.01.02

Jego Magnificencja
Rektor Uniwersytetu Śląskiego
Prof dr hab. Maksymilian PAZDAN
Przewodniczący Kolegium
Rektorów Uczelni Śląskich

Wielce Szanowny Panie Rektorze

Zwracam się do Pana z prośbą o rozważenie potrzeby zwołania Kolegium Rektorów wobec zmieniającej się sytuacji ekonomicznej uczelni wyższych w Polsce.

Pozostaję do dyspozycji z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Władysław Pierzchała

D. Złożone i trudne sprawy konkursów na stanowiska dyrektorów szpitali klinicznych ŚAM.

DYREKTOR GENERALNY
w Ministerstwie Zdrowia
i Opieki Społecznej
KDN-11-9]91

Warszawa 05.12.1991 r.

Pan prof. dr hab.
Władysław PIERZCHAŁA
Rektor
Śląskiej Akademii Medycznej
w Katowicach

W związku z pismem Pana Rektora w sprawie przebiegu konkursów na stanowisko dyrektorów szpitali klinicznych w Katowicach informuję, że zgodnie z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie MZiOŚ z dnia 2 października 1990 r. w sprawie zasad i trybu powołania oraz przeprowadzania konkursu na niektóre stanowiska w zakładach społecznych służby zdrowia — Dz. U., Nr 70, poz. 416) organizatorem konkursu jest Rektor uczelni, który: ogłasza konkurs, informując kandydatów o wymaganiach kwalifikacyjnych; powołuje imienny skład komisji; czuwa nad prawidłowością pracy tej komisji; powołuje konkretną osobę na stanowisko dyrektora szpitala spośród osób wyłonionych przez komisję konkursową, po zasięgnięciu opinii senatu. Wobec tego komisja konkursowa nie jest ciałem samodzielnym, lecz działa z upoważnienia Rektora i w ramach kompetencji określonych w rozporządzeniu Ministra.

W postępowaniu konkursowym szczególna rola przypada przewodniczącemu komisji jako głównemu przedstawicielowi organizatora konkursu. Przewodniczący komisji jest odpowiedzialny za zgodność regulaminu konkursowego z obowiązującymi przepisami prawnymi; weryfikuje wiarygodność upoważnień posiadanych przez członków komisji delegowanych przez resort, organizacje związkowe działające na terenie danego szpitala klinicznego oraz przez okręgową izbę lekarską; czuwa nad prawidłowym przebiegiem posiedzeń komisji konkursowych i zgodności jej opinii z faktycznym przebiegiem konkursu; sygnuje protokoły i przekazuje go Rektorowi. W razie jakichkolwiek nieprawidłowości w pracy komisji przewodniczący powinien natychmiast ingerować celem ich usunięcia, a w szczególnych konfliktowych sytuacjach nawet odroczyć posiedzenie.

Odnosnie przebiegu konkursów w szpitalach klinicznych w Katowicach pragnę zwrócić uwagę na następujące okoliczności:

- a) przed rozpoczęciem konkursów okazało się, że niektóre punkty przygotowanego wcześniej regulaminu były sprzeczne z uregulowaniami rozporządzenia Ministra

Zdrowia. W zaistniałej sytuacji komisja konkursowa, aby nie odraczać rozmów z kandydatami na stanowisko dyrektora, wprowadziła niezbędne korekty regulaminu. Poprawiony regulamin uzyskał jednomyślną akceptację wszystkich członków komisji, co pragnę stanowczo podkreślić. Niestety, rozmowy z kandydatami rozpoczęły się z opóźnieniem, które nie było jednak zawinione przez przedstawiciela resortu w komisji; do jego obowiązków należała m.in. weryfikacja zgodności regulaminu konkursu z rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Protestu jednego z kandydatów odnośnie zmiany regulaminu nie można uznać, gdyż:

- zmiany usuwały nieprawidłowości tkwiące w pierwotnej wersji,
- regulamin komisji jest kodyfikacją reguł jej postępowania, a nie „umową” Rektora z kandydatem („umową” taką jest natomiast rozporządzenie Ministra oraz tekst publicznego ogłoszenia o konkursie),
- b) w przypadku konkursów w PSK Nr 1 i Nr 5 członkowie komisji konkursowej współdziałali zgodnie do momentu ogłoszenia wyników ostatecznego głosowania, a więc: skorygowali regulamin i jednomyślnie go przyjęli; „przesłuchiwali” poszczególnych kandydatów i dokonali oceny punktowej odpowiedzi (ocen tych żądań z członków komisji nie zakwestionował), nie zgłaszali też żadnych zastrzeżeń w trakcie pracy komisji. Votum separatum pojawiło się w momencie, gdy wyniki — jak można przypuszczać — nie były zgodne z oczekiwaniami niektórych członków komisji. Wobec tego pragnę podkreślić, że różnica zdań w postępowaniu konkursowym jest zjawiskiem normalnym, a reguły demokracji wymagają uznania wyników rozstrzygającego tajnego głosowania, przeprowadzonego zgodnie z przyjętymi wcześniej regułami postępowania. Wystąpienie z

votum separatum po ogłoszeniu wyniku tajnego głosowania w PSK Nr 5, przy braku zastrzeżeń we wcześniejszej fazie konkursu, nie wydaje się wiarygodne.

W zaistniałej sytuacji decyzja znajduje się w gestii Pana Rektora jako organizatora konkursu. Moim zdaniem, brak jest wystarczających podstaw do unieważnienia konkursu przeprowadzonego w tym szpitalu.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR GENERALNY
w Ministerstwie Zdrowia
i Opieki Społecznej

Anna Grzymisławska

E. Europejski system kształcenia satelitarnego dostępny również w Śląskiej Akademii Medycznej!

W wyniku działalności Uczelni w Polskiej Sekcji Stowarzyszenia Dziekanów Wydziałów Lekarskich w Europie (AMDE), uzyskano możliwość wejścia Śląskiej Akademii Medycznej do Europejskiego Systemu Kształcenia Satelitarnego.

Dokonano instalacji urządzeń odbiorczych w zespole dydaktycznym w Katowicach-Ligocie.

W imieniu JM Rektora pełnomocnikiem nadzorującym szkolenia poprzez wyżej wymieniony system jest Pani Dziekan prof. dr hab. Barbara ZAHORSKA-MARKIEWICZ

II. Z PRAC SENATU ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

W czwartym kwartale 1991 r. Senat Śląskiej Akademii Medycznej podjął następujące uchwały, istotne dla społeczności naszej Uczelni:

Uchwała nr 69/91 z 30 X 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, działając na podstawie art. 48 ust. 1 pkt. 7 i art. 101 ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 65 z 1990 r. poz. 385) ustala wymiar pensum obowiązujący w roku akademickim 1991/92:

profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny	— 150 godz.
i docent	— 180 godz.
adiunkt	— 210 godz.
asystent	— 120 godz.
asystent (odrabiający staż	— 300 godz.
podyplomowy)	— 360 godz.
st. wykładowca	— 540 godz.
wykładowca	
lektor	

Uchwała nr 70/91 z 30 X 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach działając na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 7 i art. 101 ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz. U.

nr 65 z 1990 r. poz. 385) ustala następujące zasady rozliczania zajęć dydaktycznych w roku akademickim 1991/1992:

1. możliwość obniżenia pensum dla osób zatrudnionych na stanowisku profesora w wypadku ukończenia 65 lat życia do 1/2 wymiaru pensum,
2. możliwość obniżenia pensum do 1/3 wymiaru dla osób na stanowisku profesora i pozostałych pracowników naukowo-dydaktycznych w przypadku ukończenia 60 lat życia.
3. rozliczanie w ramach pensum zajęć dydaktycznych w zakresie szkolenia podyplomowego w przypadku nie wypełnienia obowiązku dydaktycznego, w stosunku 1:1.
Zajęcia te nie mogą powodować pracy w godzinach ponadwymiarowych.
4. rozliczanie w ramach pensum zajęć realizowanych w ramach Studium Doktoranckiego w stosunku 1:1 z możliwością rozliczania ich jako godzin ponadwymiarowych.

5. rozliczanie zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych realizowanych w prosektorjach z przelicznikiem 2 dla 30% zajęć, natomiast dla 70% zajęć z przelicznikiem 1,2.
6. zaliczanie — na wniosek uczelnianego opiekuna naukowego Studenckiego Towarzystwa Naukowego, składany do Dziekana danego Wydziału — 20 godzin obliczeniowych w roku akademickim — opiekunom kół naukowych.
7. możliwość odpracowania nie wypełnionego obowiązku dydaktycznego w umownej działalności naukowo-badawczej, licząc 2 godziny naukowo-badawcze za 1 godzinę dydaktyczną.

Uchwała nr 71/91 z 30 X 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach działając na podstawie art. 48 ust. 1 pkt. 7 i 10 ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 65 z 1990 r. poz. 385) ustala na rok akademicki 1991/1992:

1. Liczebność grup studenckich
Utrzymuje się na zajęciach dydaktycznych grupy 5-osobowe dla jednostek klinicznych, a grupy 10-osobowe dla jednostek teoretycznych, zgodnie z obowiązującym regulaminem studiów.
2. Zasady wynagradzania za pracę w godzinach ponadwymiarowych.
Wypłata wynagrodzenia za pracę w godzinach ponadwymiarowych w roku akademickim 1991/1992 dokonana będzie po rozliczeniu zajęć dydaktycznych tj. w miesiącu czerwcu 1992 roku, a dla zajęć dydaktycznych realizowanych wyłącznie w semestrze zimowym w miesiącu lutym 1992 roku według aktualnych stawek. Stawki wynagrodzeń za zajęcia w godzinach ponadwymiarowych zatwierdza Rektor biorąc pod uwagę sytuację finansową Uczelni.
3. Realizacja zadań dydaktycznych przez osoby nie będące nauczycielami akademickimi
Utrzymuje się na rok akademicki 1991/1992 dotychczasowe zasady zlecania prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie umowy-zlecenia z ustalonym trybem ich zawierania.
Wynagrodzenie za pracę w formie umowy-zlecenia wypłacane będzie według stawek godzinowych wynikających z zasad określonych w punkcie 2 § 3 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 października 1990 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli akademickich.

Uchwała nr 72/91 z 30 X 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach działając na podstawie art. 48 ust. 1 pkt. 10 i art. 156 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym

- (Dz. U. nr 65 z 1990 r. poz. 385) ustala następującą treść ust. 6 i 7 § 19 Regulaminu Studiów w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach (Zarządzenie nr 11/86 Rektora z dnia 5 maja 1986 r.):
- „6. Nagroda, o której mowa w ust. 1 pkt 3, może być przyznana studentowi, który spełnia warunki określone w ust. 1, zaliczył rok studiów w terminie określonym w Regulaminie Studiów oraz osiągnął średnią ocen nie niższą niż 4,5.
  7. Nagroda, o której mowa w ust. 1 pkt. 3 może być wypłacana raz w roku w wysokości ustalonej przez Rektora”.

Uchwała 73/91 z 30 X 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach ustala ogólną zasadę korzystania z bazy klinicznej Śląskiej Akademii Medycznej jako całości w zakresie dydaktyki na równych prawach przez wszystkie wydziały Akademii.

Uchwała nr 74/91 z 27 XI 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach w oparciu o art. 80 ust. 1 i art. 86 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r. (Dz. U. nr 65 poz. 385) wyraża zgodę na skierowanie wniosku Rektora do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej — o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dr hab. Jana Skrzypka.

Uchwała nr 78/91 z 27 XI 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach w oparciu o § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 8 lipca 1988 r. (Dz. U. nr 25 z 1988 r. poz. 182) i § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2 października 1990 r. (Dz. U. nr 70 z 1990 r. poz. 416) pozytywnie opiniuje sprawę powołania lek. med. Jerzego Stasiaka na stanowisko dyrektora Centralnego Szpitala Klinicznego w Katowicach-Ligocie.

Uchwała nr 79/91 z 27 XI 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach ustala zasady naboru na I rok studiów w roku akademickim 1992/1993 w Śląskiej Akademii Medycznej:

Podstawą przyjęcia na I rok studiów na wszystkie kierunki studiów będą jedynie wyniki konkursowego pisemnego egzaminu wstępnego.

Egzamin wstępny na wszystkie kierunki studiów będzie odbywał się w tym samym terminie w ciągu 2 dni, jedynie na Wydział Farmaceutyczny w ciągu jednego dnia.

Egzamin wstępny na medycynę i stomatologię polega na pozytywnym rozwiązaniu ogólnopol-

skiego testu, ocenianego centralnie a rozstrzyganego konkursowo w Śląskiej Akademii Medycznej.

Egzamin wstępny na pielęgniarstwo obejmuje zakres anatomii z fizjologią, pielęgniarstwo i wybrany język obcy.

Egzamin wstępny na wydział farmaceutyczny i oddział analityki medycznej obejmuje zakres biologii, fizyki, chemii i wybranego języka obcego.

Bez egzaminu wstępnego mogą być przyjęci jedynie:

- na wydziały lekarskie i oddział stomatologiczny oraz wydział farmaceutyczny i oddział analityki medycznej — laureaci pierwszych pięciu miejsc ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych z biologii, fizyki, chemii i matematyki.
- na oddział pielęgniarstwa — laureaci pierwszych trzech miejsc na olimpiadzie pielęgniarstwa i położnych.

Ustala się następujący limit przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 1992/1993:

— wydziały lekarskie	450 osób
— oddział stomatologiczny	90 osób
— oddział pielęgniarstwa	40 osób
— wydział farmaceutyczny	90 osób
— oddział analityki medycznej	60 osób

jednocześnie ustalając, iż na ostatnie miejsca przyjęta zostanie grupa kandydatów mających tę samą liczbę punktów, mieszczącą się jeszcze w całości w limicie przyjęć.

Uchwała nr 80/91 z 27 XI 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach popiera stanowisko Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 października 1991 r. w sprawie finansowania działalności statutowej i badań własnych w szkołach wyższych.

Uchwała nr 81/91 z 27 XI 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach popiera stanowisko Rektora w sprawie us-

tawy o zakładach budżetowych w części dotyczącej państwowych szpitali klinicznych — wyrażone wspólnie na konferencji rektorów akademii medycznych w Zakrzewie koło Poznania w dniu 22 listopada 1991 r. a przesłane do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

Uchwała nr 82/91 z 27 XI 1991

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach zaniepokojony dramatyczną sytuacją, jaka zaistniała w następstwie głębokich różnic narodowościowych w Jugosławii, zwraca się z apelem do wszystkich, którym zależy na rozwoju nauki oraz pokoju wśród wszystkich narodów, który jest podstawą twórczej pracy i międzynarodowej współpracy o dołożenie wszelkich starań w celu ustania bezsensownych i prowadzących donikąd siłowych rozwiązań. Nikt nie ma prawa w imię partykularnych interesów do prowokowania sytuacji, w których giną niewinni ludzie, rodziny tracą ojców, mężów lub synów.

DOKTORATY HONORIS CAUSA

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach uchwałą nr 55/91 z 10 VII 1991 i uchwałą nr 56/91 z 10 VII 1991 nadał tytuł doktora honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej:

- prof. dr Eberhardowi RITZOWI — kierownikowi Kliniki Nefrologii Uniwersytetu w Heidelbergu
- prof. dr Aloisowi STAHEROWI — dyrektorowi Centrum Onkohematologicznego w Wiedniu.

Uroczysta promocja odbyła się w dniu 18 X 1991 z udziałem Senatu i licznie zebranej społeczności akademickiej ŚAM.

III. Z RAD WYDZIAŁÓW

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH — DOKTORATY

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 17 PAŹDZIERNIKA 1991 r.

KULEJ Jarosław Wojciech

promotor prof. dr hab. n. med. Zygmunt
Antoszewski

Wpływ siarczanu magnezu podawanego dożylnie na nadkomorowe i komorowe zaburzenia rytmu serca u chorych z chorobą niedokrwienną serca.

SIPIŃSKI Adam

promotor dr hab. n. med. Ryszard Poręba

Porównanie wartości gazometrycznych płynu owodniowego i krwi tętnicy pępowinowej w porodach zagrożonych niedotlenieniem płodu.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 21 LISTOPADA 1991 r.

STRZYŻEWSKA Larysa

promotor prof. dr hab. n. med. Andrzej Wajgt

Wpływ leczenia metyloprednizolonem i prednizolonem na limfocyty krwi obwodowej oraz ich podklasy — limfocyty T pomocnicze (indukujące) i limfocyty T supresyjne (cytotoksyczne) — u pacjentów w okresie rzutu stwardnienia rozsianego.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 12 GRUDNIA 1991 r.

MANDECKI Marian

promotor prof. dr hab. n. med. Maria Trusz-Gluza

Echokardiograficzna ocena czynności skurczowej i rozkurczowej lewej komory serca u osób z zespołem Wolffa-Parkinsona-White'a.

REGINEK Tomasz

promotor prof. dr hab. n. med. Gerard Jonderko

Badanie toksycznego wpływu herbicydu Sys-67 Omnidel u przewlekłe zatrutowanych szczurów, ze szczególnym uwzględnieniem układu krwiotwórczego i skutku karcinogennego.

SZKLINIARZ Jolanta

promotor prof. dr hab. n. med. Gerard Jonderko

Wpływ maprotyliny w stanach skurczowych oskrzeli.

UWAGA! Uzupełnienie niekompletnej informacji, zamieszczonej w poprzednim numerze „Biuletynu Informacyjnego”:

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 18 KWIETNIA 1991 r.

LITWA Krystyna

promotor prof. dr hab. n. med. Mieczysław Krauze

Wapń zjonizowany w pełnej krwi żyłnej w pierwszych trzech dobach życia u zdrowych noworodków urodzonych o czasie i przedwcześnie z odpowiednią i niską w stosunku do wieku płodowego urodzeniową masą ciała.

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH — KOŁOKWIA HABILITACYJNE

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 26 WRZEŚNIA 1991 r.

dr RYBICKA Janina

recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Konturek
prof. dr hab. Krzysztof Marlicz
prof. dr hab. Mieczysław Luciak

Odnowa komórkowa i jej rola w przyspieszaniu gojenia się wrzodów żołądka i dwunastnicy.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 21 LISTOPADA 1991 r.

dr DŹRZEWIECKI Janusz

recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski
prof. dr hab. Kazimierz Wrabec
prof. dr hab. Jan Wodniecki

Hemodynamiczne i elektrofizjologiczne uwarunkowania obrazu klinicznego i przebiegu pierwotnego wypadania płatk(ów) zastawki dwudzielnej.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 19 GRUDNIA 1991 r.

dr NAMYSŁOWSKI Grzegorz

recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Kukwa
prof. dr hab. Eugeniusz Olszewski
prof. dr hab. Andrzej Łępkowski

Badania nad rekonstrukcją ucha środkowego z zastosowaniem allogenicznych wszczepów bębenkowo-kosteczkowych.

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU — DOKTORATY**POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 24 PAŹDZIERNIKA 1991 r.**

BUSZMAN Paweł

promotor prof. dr hab. n. med. Stanisław Pasyk

KOZAK Marek

promotor doc. dr hab. n. med. Zygmunt Stęplewski

WOJNICZ Romuald

promotor prof. dr hab. n. med. Stanisław Pasyk

Analiza zapisu elektrokardiograficznego u chorych ze świeżym zawałem mięśnia sercowego poddanych leczeniu trombolitycznemu.

Działanie kortykoliberyny (CRH) podanej do komory bocznej mózgu i udział nerwu błędnego w hamowaniu pasażu żołądkowo-jelitowego podczas stresu immobilizacyjnego u szczurów.

Zapalenie mięśnia sercowego i kardiomiopatia rozstrzeniowa w obrazie histopatologicznym i ultrastrukturalnym materiału biopsyjnego.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 28 LISTOPADA 1991 r.

DZIURZYŃSKI Stanisław

promotor prof. dr hab. n. med. Marian Pardela

POTĘPA Maria

promotor prof. dr hab. n. med. Jan Dudkiewicz

WOJTYNEK Henryk

promotor prof. dr hab. n. med. Marian Pardela

Ocena śródoperacyjnego badania flory bakteryjnej żółci w taktyce leczenia kamicy żółciowej.

Wpływ leczenia gestagenami i estrogenami na przebieg ciąży o wysokim ryzyku zagrożenia ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju ciąży w macicach z wadami rozwojowymi.

Wpływ jejunoileostomii wykonanej sposobem 45+ + 15 cm z wagotamią pniową na gospodarkę lipidową u skrajnie otyłych.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 12 GRUDNIA 1991 r.

BUJAK Ewa

promotor prof. dr hab. n. med. Jan Sroczyński

MRÓZ Jacek

promotor prof. dr hab. n. med. Stanisław Ziarek

PANEK Ewa

promotor prof. dr hab. n. med. Barbara Buntner

PIOTROWSKI Janusz

promotor prof. dr hab. n. med. Jan Sroczyński

ŚNIT Mirosław

promotor prof. dr hab. n. med. Jan Sroczyński

Stężenie niektórych prostanoidów surowicy krwi chorych leczonych ozonem wstrzykiwanym dotętniczo.

Zakażenia bakteryjne ran pooperacyjnych w Oddziale Chirurgicznym.

Wydalanie amin katecholowych w ciąży prawidłowej i niektórych jej powikłaniach.

Ocena stanu czynnościowego enzymów mikrosomalnych wątroby przy pomocy testu oddechowego z zastosowaniem C-aminopiryny u pacjentów z chorobą wrzodową dwunastnicy leczonych cymetydyną i ranitydyną.

Wykrywanie niektórych wczesnych efektów biologicznych kancerogenezy u pracowników zatrudnionych bezpośrednio przy produkcji koksu.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 19 GRUDNIA 1991 r.

HERNIK Andrzej

promotor prof. dr hab. n. med. Jacek Rzempoluch

Flora bakteryjna dróg rodnych u kobiet chorych na raka szyjki macicy ze szczególnym uwzględnieniem infekcji Chlamydia trachomatis.

PYRKOSZ Antoni

promotor prof. dr. hab. n. med. Agnieszka
Pisulska-Otremba

Epidemiologia rozszczepów podniebienia pierwotnego i wtórnego u noworodków województwa katowickiego,

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU — KOŁOKWIA HABILITACYJNE

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 24 PAŹDZIERNIKA 1991 r.

dr WĘGIEL Antoni

recenzenci: prof. dr. hab. Ida Kinałska
prof. dr. hab. Kazimierz Marek
prof. dr. hab. Zbigniew Szczurek

Wpływ złożonego środowiska pracy, głównie drgań mechanicznych niskich i średnich częstotliwości oraz hałasu na gospodarkę węglowodanową u zatrudnionych pracowników w aspekcie zmian hormonalnych.

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY W SOSNOWCU — DOKTORATY

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 15 LISTOPADA 1991 r.

GOŁEK Andrzej

promotor prof. dr. hab. Tadeusz Wilczok

Podłoża produkcyjne dla *Streptomyces aureofaciens* w procesie biosyntezy tetracykliny.

RÓŻAŃSKA Renata

promotor doc. dr. hab. n. med. Bożena Baranowska-Dutkiewicz

Ocena narażenia zawodowego i środowiskowego na nikiel.

KWAŚNIAK Bożena

promotor prof. dr. hab. Tadeusz Wilczok

Wiązanie chlorochiny do biopolimerów melaninowych w obecności jonów metali.

POSIEDZENIE RADY WYDZIAŁU W DNIU 10 GRUDNIA 1991 r.

STOJKO Jerzy

promotor prof. dr. hab. Bogdan Białas

Badania porównawcze embriotoksyczności gonadoliberyny, busereliny i folitropiny.

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

Wspomnienia i refleksje na XX-lecie (1971—1991)

Jednym z najstarszych dokumentów w archiwum uczelni, ilustrującym nasze starania o powołanie Wydziału Farmaceutycznego, jest protokół z posiedzenia Rady Wydziału Lekarskiego — z dnia 27 maja 1964 r. w Katowicach. Rozważano wówczas celowość i możliwość utworzenia takiego Wydziału w ramach istniejącej już od 1949 r. uczelni medycznej na Śląsku. Po rzeczowej dyskusji, powołano specjalną „KOMISJĘ RZECZOZNAWCÓW” pod przewodnictwem doc. dr Tadeusza CHRUSCIELA, w składzie: dr farm. Wiesław CHORAŻY (przew. Katowickiego Oddziału Pol. Towarzystwa Farmaceutycznego), dr farm. Zdzisława ELBOWICZ-WANIEWSKA (adiunkt w Kat. Biochemii), mgr farm. Tadeusz KOSMAŁA (st. inspektor nadzoru farm. PWRN w Katowicach) i mgr Ryszard SEKUDEWICZ (dyr. Kat. Zarządu Aptek). Komisja ta stwierdziła, że aktualny stan zatrudnienia i perspektywy rozwoju służby farmaceutycznej na Śląsku uzasadniają celowość, a nawet konieczność, powołania początkowo Oddziału, a następnie Wydziału Farmaceutycznego w ŚAM. Komisja w swej argumentacji powołała się m.in. na pismo MZiOS z 13 X 1959, wyrażające zgodę na utworzenie Wydziału Farmaceutycznego w ŚAM — po przeniesieniu tej uczelni do Katowic. Było to zgodne z wcześniejszymi intencjami WRN w Katowicach (1958).

Dalsze losy i plany potoczyły się jednak mniej pomyślnie. Przy dużej aprobacie władz miejscowych, a zwłaszcza gen. Jerzego ZIĘTKA, stanowisko MZiOS w tej sprawie było raczej negatywne. Płynęły lata dalszych starań uczelni, uzasadnień celowości kreowania — mimo trudności lokalowych — Wydziału Farmaceutycznego na Śląsku. Bardziej przychylnie rozważono (1968) plan powołania w ŚAM — pierwszego w Polsce — Wydziału Analityki Lekarskiej. W dniu 26 marca 1969 r. Rada Wydz. Lek. ŚAM na kolejnym swym posiedzeniu rozważyła te sprawy ponownie (J. JAPA, W. ZAHORSKI, J. SROCZYŃSKI, B. HAGER-MAŁECKA, T. GLINKO, F. KOKOT oraz kier. Wydz. Zdrowia PWRN — J. ORNOWSKI). Zdecydowano w końcu o potrzebie powołania Wydziału Analityki Lekarskiej w ŚAM, i to już w roku akademickim 1970/71.

Nie koniec jednak dalszych rozważań organizacyjnych i starań o postawienie przysłowiowej „kropki nad i”. Punktem zwrotnym w całości sprawy stał się dopiero dzień 3 lipca 1969 r., w którym Kolegium MZiOS — po wizji lokalnej i debatach na miejscu, w Rokitnicy, wyraziło zgodę na kreowanie Wydziału Farmaceutycznego w ŚAM. Był to już ostatni etap w dotychczasowych staraniach naszej uczelni. Opracowaliśmy więc od nowa plany organizacyjne Wydziału Farmaceutycznego, rozważono możliwości czasowego usytuowania niektórych jego katedr w pomieszczeniach rokitnickich. Doc. dr T. WILCZOK został powołany (1969) na pełnomocnika rektora ds. organizacji przyszłego Wydziału, doc. dr L. SAMOCHOWIEC — na konsultanta przyszłego Zakładu Farmakodynamiki. Sprawy toczyły się już na pozór bez zahamowań. Ale i na tym nie koniec dalszych trudności i niechęci władz centralnych. Dopiero jeszcze jedna wizja lokalna w Rokitnicy stała się podstawą ostatecznej już decyzji MZiOS. 26 maja 1971 r. specjalnym zarządzeniem, z mocą od 1 VII 1971, powołano do życia Wydział Farmaceutyczny w ŚAM. Tym samym, tak trudny, długotrwały okres wstępnych i kolejnych rozważań, przydługich dyskusji, w których wypowiadało się liczne grono — nie sposób już dziś zliczyć wszystkich uczestników — mieliśmy wreszcie za sobą.

Nowy Wydział miał kształcić przyszłych specjalistów w zakresie analityki klinicznej. Po dalszych 3 latach otwarto też na tym Wydziale kierunek kształcenia w zakresie analityki biofarmaceutycznej i sanitarnej. W trakcie uroczystej inauguracji roku akademickiego 1971/72 w ŚAM, przysięgę składało również 40 kandydatów I roku studiów nowootwartego Wydziału Farmaceutycznego ŚAM. Działo się to za kadencji rektorskiej prof. dr. W. NIEPOŁOMSKIEGO.

Następne lata, początkowo w Rokitnicy, a od 1973 r. (w budynku przeznaczonym na szkołę dla pielęgniarek) w Sosnowcu, były okresem wyjątkowej pracy, nowej dydaktyki, nowych planów organizacyjnych. Były to lata narastających potrzeb, zadań oraz trudności lokalowych, aparaturowych a także personalnych. Do Instytutu Chemii i Fizyki Medycznej (1971), pierwszego na Wydziale, i Instytutu Farmakodynamiki i Analityki Medycznej (1972), doszły następne placówki dydaktyczno-naukowe Wydziału. Prodziekanem ds. organizacji w tym okresie był prof. dr T. WILCZOK, prodziekanem ds. dydaktyki doc. dr M. DRÓŻDŻ. Pierwszy dziekan doc. dr L. SAMOCHOWIEC powrócił niestety do Szczecina. Nie ziściły się Jego szczytne plany co do przyszłości Wydziału Farmaceutycznego ŚAM. Dyrektorem II Instytutu został doc. dr W. JANIEC, dzięki którego ambitnym staraniom, z końcem 5-lecia Wydziału, proces dydaktyczny toczył się już w 9 Zakładach. W tym też okresie pierwszych pionierskich lat nowego Wydziału, zdołano skierować wysiłek młodej kadry pracowników nauczających i administracyjnych w takich kierunkach, by w trudach dnia powszedniego

znaleźć czas i miejsce na programową dydaktykę i na dobry proces wychowawczy, a nawet na pierwsze prace o charakterze badawczym.

Faktem jest, że już w pierwszym 5-leciu zorganizowano i uruchomiono na Wydziale, w jego dwóch instytutach, ok. 20 samodzielnych jednostek dydaktyczno-badawczych. Powstały różne pracownie specjalistyczne, wyposażone w nowoczesną aparaturę pomiarową, opracowano własne pomoce dydaktyczne (instrukcje, skrypty, zielniki). Wprowadzono dla studentów II r. — po raz pierwszy w Polsce — obok zajęć programowych, specjalne cykle cotygodniowych wykładów monograficznych z zagadnień współczesnej chemii, biochemii, biologii i medycyny (prof. dr S. JÓŹKIEWICZ). Organizowano (doc. dr W. JANIEC) — też po raz pierwszy w Polsce — cykle publicznych, comiesięcznych wykładów z zagadnień medycyny, biologii i ochrony środowiska naturalnego, dla studentów i młodych pracowników dydaktyczno-naukowych Wydziału, a także dla mieszkańców Sosnowca. Wykłady te cieszyły się znacznym powodzeniem. Dla przykładu — w 1973 r.: ROKU NAUKI POLSKIEJ i XXV-lecia ŚAM — zorganizowano wspólne z Oddz. Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego i Oddz. Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Sosnowcu — cykl wykładów n/t „Interakcje leków w diagnostyce laboratoryjnej”. W roku akademickim 1974/75 podobny cykl wykładów przedstawiał „Współczesne zagadnienia biologii i medycyny” (w tym „O mechanizmie powstawania nowotworów” „Choroby cywilizacji a środowisko wewnętrzne”). W roku akademickim 1977/78, na XXX-lecie ŚAM, zorganizowano cykl wykładów na temat „Rola białek w patogenezie wielu chorób” (w tym chorób alergicznych, tak częstych na Śląsku). Dodajmy, że wykładowcami byli wybitni specjaliści, w tym członkowie PAN — C. MAŚLIŃSKI, K. GIBIŃSKI, W. CHORAŻY, W. OSTROWSKI.

Rozwinięto różne formy współpracy z przemysłem, głównie z górnictwem i hutnictwem. Prowadzono na Wydziale badania współzależności pomiędzy działaniem czynników toksycznych a reakcją immunologiczną organizmu, badania zanieczyszczeń gleby i powietrza, badania zależności pomiędzy sposobem odżywiania się załóg robotniczych a ich zdrowiem i aktywnością zawodową. W KWK „Czerwone Zagłębie” wykonano — przy udziale Woj. Stacji Krwiodawstwa — oznaczenia krwi całej załogi. Na tych samych próbach krwi oznaczano wskaźniki analityczne na choroby reumatyczne, na antygen Au_x i na odczyn kiłowy. Wyniki wpisano w dokumentach osobistych górników i kartotekach zakładowych. Była to pierwsza kopalnia w Polsce, w której wykonano tak kompleksowe badania analityczne.

Pierwsze 5-lecie Wydziału zamknęto bilansem na pewno pozytywnym. Zakończono pełny cykl dydaktyczny 460 studentów kierunku aptecznego i analityki klinicznej na wszystkich latach studiów. Opuściła mury uczelni pierwsza partia 40 magistrów farmacji, z których dwóch zasiliło szczupłe grono kadry farmaceutycznej na Wydziale: Jacek DWORZAŃSKI (aktywista STN, zwycięzca Ogólnopolskiego Quizu z Chemii Nieorganicznej (w Lublinie) oraz Barbara GALOCH.

Już w pierwszym 5-leciu, w trosce o prawidłowy rozwój młodej kadry, złożono doktoraty nauk przyrodniczych: 1. mgr inż. Ewy SŁOTWIŃSKIEJ-PALUGNIOK; 2. mgr inż. chem. Marii LIDWIN; 3. mgr biochem. Marii WARDAS; 4. mgr inż. chem. Andrzeja JENDRYCZKI; 5. mgr inż. Barbary WANIK; 6. mgr farm. Jana SZYJI. Odnotowano też pierwsze doktoraty n. fizycznych: mgr inż. Andrzeja SUROWCA oraz mgr fiz. Krystyny HEJNOWICZ.

W następnych latach doktoryzowali się: Ewa KOZARSKA-SAMEK, Ewa BUSZMAN, Maria GOSS, Krystyna TRZPIETOWSKA-STĘPIEŃ, Ludmiła WĘGLARZ, Zdzisława KONDERA-ANASZ, Swietłana GŁĄB, Barbara PIWOWARCZYK, Jacek MOZDZANOWSKI, Mariusz JANECKI, Maria TEISTER, Marianna SZCZĘBARA, Eugeniusz MISKA, Danuta ŚMIGIEL, Małgorzata JUSZKO-JASIŃSKA, Urszula MAZUREK, Ewa KLAMIŃSKA, Kazimiera KLEMENTYS i Andrzej KLEMENTYS.

Godzi się nadmienić, że w 1988 roku Wydział uzyskał prawo doktoryzowania w zakresie nauk przyrodniczych i nauk farmaceutycznych. Odnotujmy także habilitacje naszych pracowników na Wydziale w minionych latach: Bożena BARAŃSKA-DUTKIEWICZ, Barbara BŁOŃSKA, Wiesław CHORAŻY, Krzysztof JĘDRZEJKO, Eugeniusz KUCHARZ, Andrzej MAŚLANKIEWICZ, Krystyna OLCZYK, Florian RYSZKA i Władysław WARDAS.

Dla prawidłowego rozwoju młodej kadry, spora liczba pracowników Wydziału odbyła szkolenia krajowe: K. MALADYN w zakresie ilościowych metod chromatograficznych (w Lublinie), Z. DZIERŻEWICZ w Konwersatorium Komisji Chemii Anal. PAN (w Warszawie), K. BLIWERT w zakresie ćwiczeń z bromatologii (AM Warszawa). W szkoleniach zagranicznych: A. SUROWIEC w metodach otrzymywania i badania kwasów neukleinowych o wysokim poziomie radioaktywności (Belgia); B. LUBAS w badaniach konformacji, przejść konformacyjnych oraz wiązania ligandów (leków i barwników) do makrocząsteczek białkowych technikami magnetycznego rezonansu jądrowego wysokiej zdolności rozdzielczej (Kalifornia USA).

W minionych latach pracownicy Wydziału brali **czynny udział** w licznych zjazdach, konferencjach i kongresach w kraju i za granicą: Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (Warszawa, Toruń, Katowice, Poznań, Uniejów Białystok), Polskiego Towarzystwa Biofizycznego (Warszawa), Polskiego Towarzystwa Botanicznego (Warszawa), Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego (Olsztyn), Polskiego Towarzystwa Fizyki Medycznej (Zabrze), w Ogólnopolskim Seminarium Magnetycznego Rezonansu Jądrowego (Kraków), w Sympozjum Ogólnokrajowym Podkomisji Analizy Farmaceutycznej (Poznań) Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych (Łódź), Polskiego Towarzystwa Chemicznego (Toruń), Polskiego Towarzystwa Immunologicznego (Wrocław), w Międzynarodowym Zjeździe Farmakologicznym (Szczecin) i Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (Warszawa). Ponadto w Kongresie Biochemii Klinicznej (Praga), Międzynarodowym Kongresie Biofizyki (Moskwa), Międzynarodowym Sympozjum Biofizyki Makromolekularnej (NRD), Kongresie Europejskiej Federacji Towarzystw Biochemicznych FEBS (Amsterdam), European Association of Cancer Research (Budapeszt), Międzynarodowym Zjeździe Fizjologów FEBS (Sofia) i w XVI Eksperymentalnej Konferencji Magnetycznego Rezonansu Jądrowego (Kalifornia USA).

Niejednokrotnie podejmowano też samodzielnie na Wydziale trud organizacji różnych imprez o charakterze naukowym. I tak — w Zakładzie Botaniki Farmaceutycznej i Farmakognozji zorganizowano i przeprowadzono wykłady w ramach studium podyplomowego na II stopień specjalizacji (dla mgr farmacji) w tematach: a) „**Związki naturalne jako substancje modelowe nowoczesnej syntezy leku**” (1973); b) „**Środki lecznicze obniżające poziom lipidów we krwi**” (1974) oraz c) „**Naturalne związki cancerogenne**” (1976).

Pracownicy Instytutu Farmakodynamiki i Analityki Medycznej (pod kier. W. JAŃCA) przygotowali konferencję PAN n/t „**Leki psychotropowe — Mechanizmy ich działania**” (Złoty Potok 1976).

Zakład Farmacji Stosowanej wraz z Zakładem Botaniki Farmaceutycznej, przy udziale studentów I roku studiów zorganizowali Obóz w Szopolu (1975). Celem tej udanej imprezy było poznanie flory wybrzeża Morza Czarnego, a zwłaszcza roślin leczniczych.

Wspomnijmy też o udanej imprezie w Ustroniu-Jaszowcu, zorganizowanej (2-4 VI 1980) przez Zakład Analityki Medycznej i Chemii Klinicznej Instytutu Bioanalizy i Badania Środowiska oraz Zakład Farmakodynamiki Instytutu Leku: IV Konferencji Naukowej PAN n/t „**Związki wysokiej aktywności biologicznej**”, w której występowali też nasi przedstawiciele (m.in. J. CZAPLICKI); wyświetlano też film „**Rok 30-lecia ŚAM**”. Godzi się też wspomnieć, że na Wydziale w 1973 r. powstało Polskie Towarzystwo Biofizyczne, jedno z poważnych dziś towarzystw naukowych w kraju.

Wizytówką Wydziału były też częste kontakty z prasą miejscową i krajową. Dla przykładu — w artykule „**Nie czekając na cudowny lek**” T. WILCZOK wyjaśnia, dlaczego Katedra i Zakład Bioanalizy i Badania Środowiska mieszczą się od lat na terenie **HUTY SZOPIENICE**, niejako w centrum skażonego środowiska (Trybuna Rob. 9 IV 1984). W artykule zamieszczonym w Dz. Zachodnim (1986) D. MOSKA przybliży czytelnikom osobowość Edmunda BARANOWSKIEGO — aptekarza, społecznika, gorącego patrioty. Odnotujmy też **List otwarty do Ministra Zdrowia**, jaki wystosował D. MOSKA (Służba Zdrowia Nr 48 26 XI 1989) w formie protestu przeciwko próbom likwidacji tego tak poczytnego i potrzebnego tygodnika. Coraz częstsze ostatnio są też wywiady — w prasie miejscowej i krajowej — z prof. J. CZAPLICKIM na temat jego badań i osiągnięć w zakresie biologicznego działania wyciągów grasiczych.

Z kolei Studenci naszego Wydziału mieli możliwość uzupełniania swej edukacji i stawiania pierwszych kroków naukowo-badawczych w dość szybko zorganizowanych na Wydziale Kołach Przedmiotowych Studenckiego Towarzystwa Naukowego. Niektórzy z nich uczestniczyli w letnich Obozach Naukowo-Wychowawczych ŚAM w Ustroniu-Jaszowcu. W wolnych chwilach studenci wypoczywali intelektualnie w **Klubie FARMAKON** w Sosnowcu. Na szczególne podkreślenie w pracy studentów zasługuje wielokrotna organizacja **ogólnokrajowych konkursów prac magisterskich w Sosnowcu**, w tym — nad wyraz udany XV Konkurs (kwiecień 1979) tzw. **INTERPHARM '79**.

Po tych wymownych przykładach wszechstronnej działalności młodego Wydziału Farmaceutycznego ŚAM w minionych latach, zobrazujmy liczbami niektóre karty dokonań, według stanu na dzień 1 października 1991 roku:

W 1979 roku przy Wydziale Farmaceutycznym ŚAM powstał Oddział Analityki Medycznej. W tym czasie na Wydziale Farmaceutycznym studiowało 2 080 studentów, na Oddziale Analityki Medycznej 815. Łącznie na Wydziale Farmaceutycznym studiuje 750 studentów, w tym corocznie 90 na każdym roku studiów Wydziału Farmaceutycznego i 60 na każdym roku Oddziału Analityki Medycznej.

Wydział Farmaceutyczny SAM wydał do tej pory 1162 dyplomy magistra farmacji oraz 348 dyplomów magistra analityki medycznej. Na Wydziale i Oddziale jest zatrudnionych 172 pracowników, w tym 21 profesorów i doktorów habilitowanych, 54 doktorów oraz 97 specjalistów z zakresu nauk farmaceutycznych i nauk z zakresu analityki medycznej. W minionych latach — 54 osoby uzyskały stopień naukowy doktora, 9 osób doktora habilitowanego, 7 tytuły naukowe profesora.

W ramach Wydziału Farmaceutycznego SAM są prowadzone następujące specjalizacje: farmacja apteczna, farmacja kliniczna, bioanaliza i badanie środowiska oraz analityka farmaceutyczna i nowo uruchomiona specjalność — zielarsko-kosmetyczna. Studia są pięcioletnie, zakończone uzyskaniem stopnia magistra farmacji lub magistra analityki medycznej.

Wszystkie omówione tu kierunki wielostronnych działań i prac Wydziału Farmaceutycznego SAM, toczyły się w minionych latach w następujących jednostkach dydaktycznych i naukowo-badawczych*):

Katedra Biochemii i Biofizyki — Kierownik: prof. dr hab. Tadeusz WILCZOK. Zakład zatrudnia 21 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 docenta i 6 adiunktów. Tematyka: 1) Biochemia i biofizyka biopolimerów melaminowych. 2) Oddziaływanie substancji leczniczych z biopolimerami. 3) Metabolizm leków. 4) Losy ksenobiotyków w organizmie.

Katedra Chemii Bioorganicznej i Biofizycznej — Kierownik: prof. dr hab. Andrzej MASŁANKIEWICZ. Zakład Chemii Organicznej zatrudnia 10 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora oraz 5 adiunktów. Zakład Chemii Biofizycznej zatrudnia 4 adiunktów. Tematyka: Synteza i właściwości azotowych i siarkowych związków heterocyklicznych, w tym poszukiwanie związków o działaniu biologicznym oraz analiza ich struktury.

Katedra Farmacji Stosowanej i Technologii Leków. Zakład Technologii Postaci Leków. Kierownik: doc. dr hab. Florian RYSZKA. Zakład zatrudnia 5 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora (1/2 etat) i 1 docenta.

Zakład Farmacji Społecznej — p.o. kier. dr n. farm. Dionizy MOSKA. Zakład zatrudnia 3 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 adiunkta.

Zakład Farmacji Aptecznej — p.o. kier. dr n. farm. Halina WOJDAK. Zakład zatrudnia 9 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 2 adiunktów.

Zakład Technologii Środków Leczniczych — zatrudnia 4 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 2 adiunktów.

Tematyka: Badania nad technologią postaci leku substancji peptydowych i mikroelementów.

Katedra i Zakład Mikrobiologii — Kierownik: doc. dr hab. Jerzy PACHA. Katedra zatrudnia 7 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 docenta oraz 2 adiunktów. Tematyka: 1) Wpływ metali ciężkich na mikroorganizmy występujące w glebie. 2) Drobnoustroje występujące w stanach chorobowych u ludzi i zwierząt.

Katedra i Zakład Bromatologii — Kierownik: doc. dr hab. n. farm. Wiesław CHORAŻY. Katedra zatrudnia 5 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 docenta (1/2 etat) i 2 adiunktów. Tematyka: 1) Żywność pracowników zatrudnionych w przemyśle węglowym i hutniczym oraz żywienie dzieci. 2) Aspekty wartości odżywczej żywności i wpływ na organizm ludzki. 3) Kumulacja metali ciężkich (kadm i ołów) w warzywach różnych odmian uprawianych w środowisku zanieczyszczonym.

Zakład Botaniki Farmaceutycznej — Kierownik: prof. dr hab. Krzysztof JĘDRZEJKO. Zakład zatrudnia 4 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora oraz 2 adiunktów. Tematyka: Ocena naturalnych zasobów roślin leczniczych i mszaków w południowej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem makroregionu południowego Polski.

Katedra Immunologii i Serologii — p.o. Kierownik: dr n. przyr. Zdzisława KONDERA-ANASZ. Katedra zatrudnia 6 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 4 adiunktów (2 1/2 etat). Tematyka: Wykrywanie przeciwciał antyfibrynogenowych, antyerytrocytomowych i antylimfocytarnych w surowicach ludzkich.

Katedra i Zakład Patologii — Kierownik: prof. dr hab. Mirosław WIECZOREK. Katedra zatrudnia 5 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 2 profesorów i 1 adiunkta. Tematyka: 1) Doświadczalna ocena działania nowowprowadzaných leków hormonalnych pochodzenia zwierzęcego. 2) Ocena histopatologiczna wyników chirurgicznego leczenia nowotworów tarczycy i przytarczycy.

*) Według stanu w dniu inauguracji r. a. 1991/92 (3 X 1991).

Zakład Farmakognozji — Kierownik: prof. dr hab. Jan BURCZYK. Zakład zatrudnia 4 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora. Tematyka: Badania składników terpenowych w surowcach roślinnych.

Katedra i Zakład Toksykologii — Kierownik: prof. dr hab. Jerzy KWAPULIŃSKI. Katedra zatrudnia 6 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora i 2 adiunktów. Tematyka: 1) Toksykologia zjawiska wtórnego pylenia źródeł liniowych i obszarowych. 2) Wpływ metali toksycznych na środowisko wodne.

Katedra i Zakład Chemii Klinicznej i Diagnostyki Laboratoryjnej — Kierownik: dr hab. Krystyna OLCZYK. Katedra zatrudnia 1 profesora (1/2 etat), 1 docenta i 1 adiunkta. Tematyka: Patobiochemia tkanki łącznej — ocena metabolizmu kolagenu, elastyny i glikoz aminoglikanów w wybranych chorobach tkanki łącznej (badania kliniczne i eksperymentalne).

Katedra i Zakład Farmakologii — Kierownik: prof. dr hab. Waldemar JANIEC. Katedra zatrudnia 7 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora i 1 adiunkta. Tematyka: Molekularne mechanizmy działania leków.

Katedra i Zakład Bioanalizy i Badania Środowiska. — Kierownik: prof. dr hab. Artur STOJKO. Katedra zatrudnia 7 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora, 1 docenta (1/2 etat) i 1 adiunkta. Tematyka: 1) Retrospektywne badania epidemiologiczne nad określeniem mierników zdrowotnych mieszkańców woj. katowickiego na podstawie zachorowalności na nowotwory złośliwe układu oddechowego w korelacji ze stężeniem kancerogenów w pyłe zawieszonym. 2) Zastosowanie w lecznictwie i profilaktyce standaryzowanych ekstraktów produktów pszczelich.

Katedra i Zakład Chemii i Analizy Leków — Kierownik: doc. dr hab. n. farm. Bożena BARANOWSKA-DUTKIEWICZ. Katedra zatrudnia 8 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 docenta i 1 adiunkta. Tematyka: 1) Opracowanie metod oznaczania substancji leczniczych w gotowych postaciach leków i materiale biologicznym. 2) Oznaczanie metali w ziołach i granulatach roślinnych.

Katedra Chemii Ogólnej i Analitycznej. Kierownik: prof. dr hab. Władysław WARDAS. Katedra zatrudnia 13 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora i 3 adiunktów. Tematyka: 1) Ocena toksyczności i biotransformacji węglowodanów i innych zanieczyszczeń środowiska oraz ich aktywności biologicznej. 2) Badania chromatograficzne w zakresie analizy chemicznej.

Katedra Biologii i Genetyki — Kierownik: prof. dr hab. Jaremi CZAPLIŃSKI. Katedra zatrudnia 5 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora i 3 adiunktów. Tematyka: Badania biologicznego działania wyciągów grasiczych, a w szczególności wyciągów grasic embrionalnych i wczesnopłodowych.

Katedra Fizjologii — Kierownik: prof. dr hab. Barbara BŁOŃSKA. Katedra zatrudnia 3 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 profesora. Tematyka, jak wyżej — w Katedrze Biologii i Genetyki.

Warto wspomnieć, że 7 III 1991 r. została powołana **Fundacja** pod nazwą „REVITA”, której celem jest pomoc w finansowaniu wyżej wymienionych badań w Katedrach Biologii i Fizjologii.

Przytaczając powyższe fakty wielostronnej działalności Wydziału Farmaceutycznego ŚAM w minionym jego dwudziestoleciu, czynimy to w przeświadczeniu, iż całość wskazuje niechybnie na miano **dobrego dwudziestolecia**. Na pewno nie była to li tylko rutynowa produkcja kadr farmaceutycznych, potrzebnych rejonowi, sprofilowanych w kilku specjalistycznych kierunkach. Od pierwszych niemal lat swej egzystencji, nasz Wydział tętnił życiem. Mimo ciasnoty pomieszczeń laboratoryjnych, bytowych, czytelnicy, braku pomocy dydaktycznych, i... braków personalnych, rozwijał działalność w różnych kierunkach i na różnych płaszczyznach dziś już 43-letniej Śląskiej Akademii Medycznej, również i karty wielu prac jej dwudziestoletniego Wydziału, znalazły swoje skromne miejsce, a być może — i uznanie.

Patrzymy z ufnością w przyszłość...

Stanisław Jóźkiewicz

Tadeusz Wilczok

IV. SPRAWY KADROWE

A. Zmiany na stanowiskach kierowniczych w Katedrach, Klinikach i Zakładach Śląskiej Akademii Medycznej:

Prof. dr hab. Władysław GRZESZCZAK — od 1 XII 1991 p.o. kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Zawodowych w Zabrze

Dr Witold BENDKOWSKI — od 1 IX 1991 p.o. kierownik II Katedry i Kliniki Dermatologii w Zabrze

Dr Elżbieta GROCHOWSKA-NIEDWOROK — od 1 XI 1991 p.o. kierownik Katedry i Zakładu Bronchologii w Sosnowcu

Dr Zygmunt ZAWADA — od 1 XI 1991 p.o. kierownik Chemii Biofizycznej w Sosnowcu.

B. Zmiany na stanowiskach kierowniczych w administracji Uczelni

Rozstrzygnięto konkurs na stanowisko Dyrektora Centralnego Szpitala Klinicznego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, w wyniku którego dyrektorem CSK w Katowicach został powołany z dn. 1 XII 1991 lek. med. Jerzy STASIAK. Z dn. 1 XII 1991 mgr Joanna PACOŃ, dotąd kierownik Działu Ewidencji Środków Podstawowych, została powołana na stanowisko II Zastępcy Kwestora.

Kierownikiem Działu Ewidencji Środków Podstawowych została mgr Maria SZEMET

Mgr inż. Maria UTRACKA-WILGA z dn. 1 XII 1991 została awansowana na stanowisko Głównego Specjalisty kierującego Zespołem Kontroli Wewnętrznej

Mgr Kazimierz BAJERSKI z dn. 1 XII 1991 został przeniesiony z Zespołu Kontroli Wewnętrznej na stanowisko Głównego Specjalisty kierującego Działem Inwentaryzacji Ciągłej

Mgr Irena TATARUCH została z dn. 1 XII 1991 przeniesiona z Działu Inwentaryzacji Ciągłej na stanowisko kierownika Działu Kosztów.

C. Tytuł naukowy profesora 28 X 1991 otrzymali:

Prof. dr hab. n. med. Józef DOBROWOLSKI

Prof. dr hab. n. med. Michał TENDERA

Nominację na stanowisko profesora zwyczajnego otrzymał z dn. 1 XII 1991 prof. dr hab. n. med. Władysław NASIŁOWSKI.

D. Stanowiska adiunktów habilitowanych objęli:

Dr hab. Piotr Bażowski od 5 XII 1991

Dr hab. Andrzej Bochenek od 21 X 1991

Dr hab. Marek Rokicki od 1 XI 1991

Dr hab. Wojciech Rokicki od 1 X 1991

Dr hab. Ewa Żukowska-Szczechowska od 21 X 1991

E. Jubileusze nauczycieli akademickich

JUBILEUSZ 45-LECIA

Prof. dr Stanisław Jóźkiewicz

Dr n. med. Andrzej Świętochowski

JUBILEUSZ 40-LECIA

Dr n. med. Wiesława Bielecka

Prof. dr hab. Leszek Giec

Dr n. med. Lili Goldstein

Prof. dr hab. Stanisław Pasyk

JUBILEUSZ 35-LECIA

Prof. dr hab. Jan Dudkiewicz

Dr n. med. Zdzisław Rusiecki

JUBILEUSZ 30-LECIA

Dr n. przyr. Bożena Antes-Maciejczyk

Prof. dr hab. Bronisława Koraszewska-Matuszewska

Lek. Jacek Kosiewicz

Dr n. med. Lucyna Mansfeld

Prof. dr hab. Adam Misiewicz

Dr n. med. Janina Rybicka

Dr n. med. Zdzisław Wojdała

JUBILEUSZ 25-LECIA

Prof. dr hab. Bogdan Białas

Dr n. med. Krzysztof Brożek

Prof. dr hab. Tatiana Gierek

JUBILEUSZ 20-LECIA

Dr n. med. Piotr Bażowski

Dr n. med. Andrzej Becker

Dr n. med. Marek Chorąży

Mgr Dariusz Horodecki

Lek. Barbara Kaźmierczak

Dr n. med. Wiesław Leksowski

Dr n. med. Grzegorz Namysłowski
Dr n. med. Grzegorz Opala
Dr n. med. Anna Rokicka

Dr n. med. Beata Stella-Hołowiecka
mgr Karol Wiśniewski
Dr n. przyr. Irena Wróblewska

F. Jubileusze pracowników nie będących nauczycielami akademickimi

JUBILEUSZ 40-LECIA

Władysław Domaradzki
Władysław Jaskólski
Helena Kowal

JUBILEUSZ 35-LECIA

Janina Kryda

JUBILEUSZ 30-LECIA

Genowefa Kosmala
Władysław Murzyn
Krystyna Oleszczuk
Barbara Rubinkiewicz

JUBILEUSZ 25-LECIA

inż. Edward Gadomski
Ewa Jaglarz
Barbara Połusytek

Teresa Rudek
Jadwiga Szeszko
Ewa Warkocz
mgr Janina Zajiczek
Andrzej Zieliński
Maria Żmuda

JUBILEUSZ 20-LECIA

Teresa Cyganek
mgr Barbara Jaskólska
Adam Korecki
Ewa Łukojko
Dr n. przyr. Helena Moskała
mgr Ewa Pawłowska
Maria Stasikowska
Maria Struk
mgr Barbara Wróbel-Lasok

G. Konkursy

W związku ze zmianami organizacyjnymi w Zakładzie Pielęgniarstwa Klinicznego i Rehabilitacji Oddziału Pielęgniarskiego Dziekan Wydziału Lekarskiego w Katowicach ogłosił konkurs na stanowisko adiunkta i asystentów (2 miejsca).

Przyjęto 2 osoby:

adiunkt dr n. med. Jan SZEWIECZEK
asyst. lek. med. Anna GOŁBA

W wyniku konkursu ogłoszonego przez Dziekana Wydziału Lekarskiego w Zabrze na stanowisko asystenta w II Katedrze i Klinice Okulistyki w Bytomiu przyjęta została:

lek. med. Dorota POJDA-WILCZEK

H. Wykaz nauczycieli akademickich zwolnionych w okresie od 1 X 1991 — 31 XII 1991:

Prof. dr hab. n. med. Jan HANKIEWICZ, I Katedra Chorób Wewnętrznych — Klinika Chorób Wewnętrznych, Katowice — emerytura 26 X 1991

Doc. dr hab. n. przyr. Barbara LUBAS, Katedra Biochemii — Zakład Biochemii, Zabrze-Rokitnica — renta inwalidzka 30 IX 1991

Prof. dr hab. n. med. Franciszek SPIOCH, Katedra i Zakład Fizjologii, Sosnowiec — 1/2 etatu — umowa wygasła z mocy prawa 30 IX 1991

Dr n. med. Iwona ŚWIĘTOCHOWSKA, III Katedra i Klinika Pediatrii, Bytom — emerytura 30 XI 1991

I. Wykaz zwolnionych pracowników nie będących nauczycielami akademickimi:

Stanisława BĄBCZYŃSKA, z-ca kierownika Działu Spraw Pracowniczych — emerytura z dn. 29 X 1991

Dr n. przyr. Gertruda GRALLA, specjalista w Katedrze i Zakładzie Anatomii Opisowej i Topograficznej — emerytura z dn. 31 XII 1991

J. Zmarli

13 X 1991 zmarła po długiej i ciężkiej chorobie, w wieku 31 lat, dr n. med. Krystyna LITWA asystent w II Katedrze i Klinice Pediatrii w Katowicach-Załęzu.

27 XI 1991 zmarł nagle, w wieku 26 lat, w czasie pełnienia dyżuru lek. med. Michał ŚOSNOWSKI asystent Kliniki Neonatologii III Katedry Położnictwa i Ginekologii w Katowicach-Ligocie.

V. KONFERENCJE, SYMPOZJA, ZJAZDY NAUKOWE

A. W pierwszym kwartale 1992 roku odbędą się dwie krajowe imprezy naukowe:

1. W dniach od 20 do 22 lutego br. Polskie Towarzystwo Ultrasonograficzne organizuje w Warszawie, pod przewodnictwem prof. Wiesława JAKUBOWSKIEGO I Kongres Naukowy na temat:

- a) Sonomammografia — State of art.
- b) Kolorowy Doppler — State of art.
- c) Warsztaty ultrasonograficzne:
  - echokardiografia
  - zastosowanie USG w gastroenterologii
  - endosonografia
  - zastosowanie USG w okulistyce

Bliższych informacji udziela Wojewódzki Szpital Zespolony w Warszawie, ul. Kondratowicza 8, tel. 11-96-77.

2. W dniach od 28 lutego do 1 marca br. Polskie Towarzystwo Psychiatryczne organizuje w Krakowie, pod kierownictwem prof. Jerzego ALEKSANDROWICZA, Sympozjum Sekcji Naukowej Psychoterapii na temat: Postępy psychoterapii.

Informacji dotyczących Sympozjum udziela Katedra Psychiatrii Akademii Medycznej w Krakowie ul. Lenartowicza 14, tel. 33-12-03.

B. Z Sesji Naukowej

W dniu 15 XI 1991 r. odbyła się Ogólnopolska Sesja Naukowa poświęcona pamięci Profesora Tadeusza PRAGŁOWSKIEGO, którą zorganizowała Katedra Medycyny Sądowej SAM przy współudziale Oddziałów Wojewódzkich Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii oraz Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji. Obrady odbyły się w sali im. J. Szaflarskiego w Zespole Katedr Teorii Medycyny w Katowicach-Ligocie.

W sesji uczestniczyło ok. 150 osób: przedstawiciele władz Uczelni, zaproszeni goście, w tym kierownicy katedr medycyny sądowej w kraju, członkowie obu Towarzystw, przedstawiciele Rodziny Katyńskiej oraz liczni pracownicy naukowcy Akademii i studenci. Program obejmował wystąpienie wspomnieniowe i merytoryczne, dotyczące Profesora Pragłowskiego, a w szczególności Jego udziału w I Komisji PCK badającej masowe groby w Katyniu.

Referentami byli: Prof. Władysław Nasiłowski — uczeń Profesora Pragłowskiego, Prof. Prof. Maria Byrdy, Bolesław Popielski, Edmund Chróścielewski — współpracownicy i recenzenci jego dorobku przy składaniu wniosku o uzyskanie tytułu profesora w roku 1968. Wystąpienie Prof. Stefana Raszeji dotyczyło opinii niemieckiego profesora medycyny sądowej Ponsolda o zbrodni katyńskiej.

W referatach omówiono działalność i sylwetkę Tadeusza Pragłowskiego, wychowanka Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, ucznia Prof. Stanisława Ciechanowskiego (anatomia patologiczna) i Prof. Jana Olbrychta (medycyna sądowa).

W czasie wojny, w roku 1943, jako medyk sądowy z nakazu niemieckich władz okupacyjnych, T. Pragłowski wziął udział w pierwszej komisji badającej groby katyńskie organizowanej przez PCK i RGO (Rada Główna Opiekuńcza). Po wojnie T. Pragłowski przeniósł się na Śląsk i rozpoczął działalność organizacyjną w zakresie anatomii patologicznej i medycyny sądowej. Był założycielem i pierwszym organizatorem Katedry i Zakładu Medycyny SAM (1952). W roku 1964 dr T. Pragłowski uzyskał habilitację, a w roku 1968 Rada Wydziału Lekarskiego SAM wystąpiła z wnioskiem o nadanie mu tytułu profesora nadzwyczajnego. Wniosek jednak nie dotarł do Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej, najprawdopodobniej z przyczyn politycznych, czym wyrządzono T. Pragłowskiemu wielką krzywdę moralną. W czasie sesji podkreślono, iż nieprzekazanie wniosku do rozpatrzenia w Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej było złamaniem prawa. Wszyscy mówcy przypomnieli wielkie walory T. Pragłowskiego jako wysokiej klasy specjalisty medycyny sądowej, Jego zasługi organizacyjne i naukowe, w tym także skromność i rzetelność, z jaką odnosił się do pracy zawodowej i otoczenia.

Cechowało Go umiłowanie prawdy, także w trudnych czasach nacisku politycznego. Podczas sesji odbył się pokaz filmu (kronika z lat wojny) z czynności związanych z pierwszym otwarciem grobów katyńskich, w których brał udział prof. T. Pragłowski.

Prof dr hab. n. med. Władysław Nasiłowski

VI. SPRAWY STUDENCKIE

Samorząd studencki Śląskiej Akademii Medycznej

W marcu 1991 roku odbyły się ogólnouczelniane wybory, w wyniku których został wyłoniony Uczelniany Samorząd Studencki. Składa się on z samodzielnych i niezależnych od siebie Wydziałowych Samorządów Studenckich, reprezentujących ogół studentów danego wydziału. Ich członkowie biorą czynny udział w posiedzeniach Senatu SAM oraz w obradach Rad Wydziałów.

Organem naczelnym Uczelnianego Samorządu Studenckiego jest Rada, w skład której wchodzi reprezentanci wszystkich wydziałów naszej Uczelni.

Schemat Organizacyjny Samorządu Studenckiego Śląskiej Akademii Medycznej

W skład Wydziałowych Samorządów Studenckich wchodzi:

Wydział Lekarski — Katowice

1. Joanna Staśko IV r.
2. Izabella Błaszczyk VI r.
3. Andrzej Włodyka IV r.
4. Bernard Wójcik VI r.
5. Jan Hoffman VI r.
6. Janusz Gadowski IV r.
7. Katarzyna Baranowska IV r.
8. Dorota Budzowska III r.
9. Piotr Węgrzyn II r.
10. Artur Kącki I r.

Oddział Pielęgniarski — Katowice

1. Dorota Izydorczyk IV r.
2. Małgorzata Wróbel II r.

Decyzje w sprawach dotyczących ogółu studentów podejmuje trzyosobowe Prezydium Rady złożone z Przewodniczących Wydziałowych Samorządów Studenckich.

W skład aktualnego Prezydium wchodzi:

- Maciej Baranowski — Wydz. Lek. z Oddz. Stomatologicznego w Zabrze
 Izabella Maciejewska — Wydz. Farmaceutyczny z Oddz. Anal. Med. w Sosnowcu
 Joanna Staśko — Wydz. Lek. z Oddz. Piel. w Katowicach.

3. Beata Latosińska II r.
4. Katarzyna Balukiewicz II r.

Wydział Lekarski — Zabrze

1. Maciej Baranowski IV r.
2. Oskar Kowalski IV r.
3. Jadwiga Szymura IV r.
4. Adam Maciejczyk III r.
5. Szymon Dworniczak III r.
6. Andrzej Tlustochowicz IV r.
7. Tomasz Zbraniborski IV r.
8. Aleksander Chwastek IV r.
9. Tomasz Strzelczyk VI r.
10. Mariusz Szyguła VI r.

Oddział Stomatologiczny — Zabrze

1. Marta Szczerba IV r.
2. Marzena Stradomska IV r.
3. Anna Gmyrek IV r.
4. Marek Moskal IV r.
5. Dariusz Adamiec IV r.

Wydział Farmaceutyczny i Oddział Analityki Medycznej — Sosnowiec

1. Izabella Maciejewska V Anal.
2. Jan Lesik III r. Farm.
3. Robert Wojtyczka III Anal.
4. Robert Zatorski I Farm.
5. Dorota Królikowska IV Anal.
6. Edyta Ordon IV Anal.
7. Dorota Sobkiewicz IV Farm.

Przedstawiciele Uczelnianego Samorządu Studenckiego brali udział w pracach:

- Komisji ds. Regulaminu Studiów
 Komisji Statutowej
 Komisji ds. Programu Nauczania
 Komisji Rekrutacyjnej

oraz uczestniczyli w uzgadnianiu i zatwierdzaniu systemu stypendialnego, odpłatności za domy studenckie, rozdziału środków finansowych przeznaczonych na działalność klubów i organizacji studenckich.

Uczelniany Samorząd Studencki ma swoją siedzibę w budynku Rektoratu przy ulicy Poniatowskiego 15 w Katowicach na V piętrze w pokoju 523, tel. 512-001 wewn. 220.

Dyżury w siedzibie Samorządu pełnione są w każdy poniedziałek w godz. 14-18. W sprawach nagłych możliwy jest kontakt z członkami Samorządu, których adresy i telefony można uzyskać w Dziekanatach odpowiednich Wydziałów.

UCZELNIANY SAMORZĄD STUDENCKI ŚAM

VII. Z DZIAŁALNOŚCI KLINICZNEJ ŚAM

ANALIZA WSKAŹNIKÓW WYKONANIA PLANU RZECZOWO-FINANSOWEGO
ZA 9 MIESIĘCY 1991 ROKU PRZEZ SZPITAL KLINICZNE ŚAM

Symbol	Liczba łóżek	Plan e- tatów na 1991 r.	Planow. wskaź. etatów na łóżko	Wykon. średnior. etatów za 8-mcy	Wykon. wskaź. etatów na łóżko do ogó- łem	Udział procent. łóżek do ogó- łem	Udział procent. etatów do ogó- łem	Fundusz płac	Srednia miesięczna płaca na planowany etat	Wykon. średnie płace za 8 m-cy na etat plan.	Wykon. fundu- szu płac za 8-mcy	% wyk. funduszu za 8-mcy w stosun. do planu 66,6%	Wskaź. fundu- szu płac na łóżko	Srednia m-czna pre mia wg wyk. za 9 m-cy na etat planow.	Srednie m-czn. wypł. z tytułu dyż. lekar. w przeł. na 1 łóżko	Liczba łóżek w przel. na etaty lek. szpit. i z tyt. godz. leczni- czo-usług. na dzień 30.IX.91
PSK-1*	406	887	2,18	913	2,24	21,37	23,81	16.644.975	1.563	1.748	12.404.498	74,52	40,995	246.430	355.814	2,94 / 4,27 bez storn.
PSK-2	265	590	2,22	602	2,27	13,95	15,93	10.881.618	1.536	1.707	8.058.000	74,05	41,062	306.442	338.111	4,07
CSK	561	1.023	1,82	1.070	1,90	29,54	27,46	19.471.530	1.586	1.846	15.108.972	77,59	34,708	293.308	316.943	3,26
PSK-M	404	721	1,78	712	1,76	21,27	19,35	14.217.784	1.643	1.607	9.273.614	65,22	35,192	146.556	201.129	5,05
PSK-3	83	122	1,46	126	1,51	4,37	3,27	2.306.335	1.575	1.785	1.742.375	75,54	27,787	422.156	88.902	4,36
PSK-5	180	382	2,12	395	2,19	9,47	10,25	6.576.271	1.434	1.434	4.384.274	66,66	36,534	216.013	154.837	4,44
Razem	1.899	3.725	1,96	3.818	2,01	100,00	100,00	70.098.513	1.568	1.710	50.971.733	72,71	36,913	—	—	—
IP	—	8	—	—	—	—	—	158.233	1.648	2.046	131.000	82,91	—	200.887	—	—
Ogółem	1.899	3.733	—	—	—	—	—	70.256.746	1.568	1.711	51.102.733	72,73	—	—	—	—

* — łącznie ze stomatologią

VIII. NOWOŚCI WYDAWNICZE

Pozycje wydane w IV kwartale 1991 roku

1. B. Białas: Materiały pomocnicze do ćwiczeń z histopatologii onkologicznej. Wyd. II.
2. A. Maślankiewicz, K. Pluta: Ćwiczenia laboratoryjne z chemii organicznej dla studentów Wydziału Farmaceutycznego i Oddziału Analityki Medycznej. Cz. I A. Technika laboratoryjna i organizacja pracy w laboratorium.
3. Materiały do ćwiczeń z chirurgii stomatologicznej pod red. B. Pogorzelskiej-Stronczak. Wyd. III popr. i uzup.
4. M. Muc, E. Nowakowska, E. Ziółko, A. Brodziak: Zastosowanie techniki rekombinacji DNA w diagnostyce i profilaktyce chorób wewnętrznych.
5. J. Tomiczek, A. Leksowska: Wybrane teorie osobowości i elementy psychoterapii. Wyd. II popr.

Prace habilitacyjne

1. G. Namysłowski: Badania nad rekonstrukcją ucha środkowego z zastosowaniem allogenicznym wszczepów bębenkowo kosteczkowych.
2. A. Węgiel: Wpływ złożonego środowiska pracy, głównie drgań mechanicznych niskich i średnich częstotliwości oraz hałasu, na gospodarkę węglowodanową u zatrudnionych pracowników w aspekcie zmian hormonalnych.
3. R. Żaba: Wpływ leczenia usprawniającego na wskaźniki wentylacyjne płuc i czynność obwodowych dróg oddechowych u dzieci i młodzieży z bocznymi skrzywieniami kręgosłupa I stopnia.

IX. VARIA

A. Z działalności Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego

Zamieszczamy poniżej kopie czterech dokumentów Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego dotyczących istotnych zagadnień szkół wyższych i społeczności akademickich, w tym akademii medycznych:

RADA GŁÓWNA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Al. I Armii Wojska Polskiego 25, 00-918 Warszawa

Nr2

Warszawa, 6 grudnia 1991

Notatki

A. Przewodniczącego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego

Szanowni Państwo

28 listopada odbyło się kolejne posiedzenie Rady Głównej. Zaczęło się atrakcyjnie, prezentacją nowego dwutygodnika PRZEGLĄD AKADEMICKI, wydawanego w Lublinie. Pierwszy (a właściwie zerowy) numer zawiera bardzo interesujące materiały: n.p. wywiad z prof. Karczewskim, wykład prof. Venclovy z okazji doktoratu h.c. na UMCS (o stosunkach polsko-litewskich), nr 1 NOTATEK (!). Naprawdę warto zdobyć i przeczytać.

Potem przystąpiliśmy do pracy.

Rada ustaliła wreszcie listę kierunków studiów (był to ostatni dzwonek, aby zdążyć przed rozpoczęciem rekrutacji). Jak Państwo pamiętacie, decyzja ta rodziła się w bólach i wśród wielu protestów. Uczelnie już ją otrzymały (lub otrzymają w najbliższym czasie). Zaznaczę więc tylko najważniejsze punkty. (i). **Lista jest zasadniczo zgodna z propozycją przedstawioną w stanowisku Rady z dnia 20 czerwca. Nastąpiła więc istotna redukcja liczby kierunków** (obecnie będzie ich ok. 600. (ii) Część (niewielką) kierunków pozostawiono tymczasowo na najbliższy rok akademicki. Dotyczy to albo kierunków

przeznaczonych do likwidacji (w tym przypadku chodzi o uzyskanie czasu na przeprowadzenie niezbędnych zmian organizacyjnych w uczelniach) lub spraw, które wymagają dalszych konsultacji. (iii) W okresie przejściowym uczelnie mają pełną swobodę przyporządkowania starych kierunków nowym jako specjalności, a studenci mogą decydować, jaki wpis do dyplomu im odpowiada (wg starej lub nowej nazwy kierunku). Przy podejmowaniu tych decyzji staraliśmy się uwzględniać głosy z uczelni. W ten sposób, na przykład, **wprowadzono w końcu** kierunek „ochrona środowiska”, co osobiście uważam za klęskę dla ochrony środowiska w naszym pięknym (jeszcze!) kraju. Ale cóż, nec Hercules... Dodano również (na wniosek SGH) dwa kierunki studiów ekonomicznych. Pragnę podkreślić jeszcze raz, że lista nie jest zamknięta: **przyjmujemy (uzasadnione) wnioski o otwarcie nowych kierunków lub łączeni dotychczasowych.**

Rada określiła też warunki, jakim powinna odpowiadać uczelnia, aby utworzyć i prowadzić kierunek studiów. Znowu krótko (uchwała jest w drodze do uczelni): aby prowadzić kierunek magisterski potrzeba co najmniej ośmiu doktorów habilitowanych, w tym co najmniej pięciu o specjalnościach odpowiadających temu kierunkowi studiów (pozostałych trzech winno mieć specjalności, które wchodzą w zakres programu studiów). Muszą oni być zatrudnieni na **podstawie mianowania** (tzn. w **pierwszym miejscu pracy**). Do prowadzenia studiów zawodowych wystarczy czterech doktorów habilitowanych zatrudnionych na pełnych etatach, ale trzeba jeszcze sześciu doktorów z „udokumentowanym dorobkiem praktycznym” (bardziej precyzyjne określenie co to znaczy wymaga jeszcze dyskusji — prawdopodobnie zostanie ustalone na następnym posiedzeniu). Przyjęte kryteria są więc po prostu kryteriami formalnymi. Było to i jest przedmiotem (chyba słusznej) krytyki. Problem jednak polega na tym, że nikt nie miał jak dotąd lepszego pomysłu.

Natomiast **sprawa minimów programowych została na razie odsunięta**. Co prawda w drugiej połowie listopada otrzymaliśmy wiele opracowań z uczelni (w sumie przeszło 100), ale oczywiście nie było czasu przygotować uchwały Rady (materiały te bardzo jednak pomogły w wyjaśnieniu różnych wątpliwości na temat listy kierunków studiów — bardzo dziękujemy wszystkim, którzy je nadesłali). W tej sytuacji postanowiono przekazać dokumenty do resortu, tak aby mogły nimi zająć się grupy ekspertów (doszliśmy do wniosku, że nie ma większego sensu powoływać osobnych grupy ekspertów przy RG i przygotować wnioski, które następnie Rada rozpatrzy i zatwierdzi).

Następnie **Rada zajęła się zasadami podziału dotacji budżetowej na dydaktykę**. Przyjęto w tej sprawie uchwałę, która odpowiada w przybliżeniu tezom przedstawionym już w poprzednich NOTATKACH. Rada przyjęła też, jako podstawę do dalszej dyskusji, szczegółowy projekt podziału, który został (wraz z uchwałą) rozesłany do uczelni z prośbą o komentarze, oraz o zebranie i nadesłanie danych koniecznych do jego przetestowania numerycznego. W moim przekonaniu jest to naprawdę bardzo ważne: pierwszy raz (odkąd pamiętam) ta fundamentalna sprawa ma szansę być rozwiązana zgodnie z poglądami naszego środowiska. Pragnę w tym miejscu podziękować wszystkim, którzy już nadesłali swoje uwagi i gorąco proszę o dalsze (projekt wraz z uzasadnieniem, komentarzem i wstępnymi wynikami oszacowań numerycznych można otrzymać w Biurze Rady Głównej). Np. w tej chwili trwa dyskusja, czy podział budżetu winien uwzględniać jakiś (jaki?) parametr związany z kosztami utrzymania budynków. Opinie i pomysły na ten temat były bardzo pożyteczne.

Jednym z elementów przedstawionego projektu **jest propozycja oceny jakości kształcenia**. Gdyby została zaakceptowana, mogłaby stanowić pierwszy krok do tzw. „rankingu” uczelni (żadnego „rankingu” jeszcze nie ma, wbrew doniesieniom niektórych gazet) i Rada postanowiła podjąć ten problem (czy warto? — proszę o uwagi). Na razie zrobiono to co najłatwiejsze: powołano zespół (jestem jego przewodniczącym). Proszę więc o sugestie, jakie elementy i w jaki sposób powinny znaleźć się w takim systemie rankingowym.

Niemal w ostatniej chwili przed posiedzeniem **resort zgłosił propozycję nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym** w kilku ważnych punktach: (i) skreślenie obecnego zapisu o pensum dydaktycznym i przesunięcie decyzji o wysokości pensum do senatu uczelni (pod kontrolą ministra, który może wyznaczyć pensum minimalne); (ii) pozostawienie uczelniom pełnej swobody w ustalaniu systemu wynagrodzeń (w ramach przyznanych globalnych limitów); (iii) skreślenie zapisu o podziale wynagrodzenia na część „naukową” i „dydaktyczną”. Rada poparła wszystkie propozycje, z wyjątkiem uprawnień ministra do wprowadzania pensum minimalnego. Ich zaakceptowanie przez Parlament oznaczać będzie ogromne zwiększenie samodzielności szkół wyższych (kosztem — często iluzorycznych — roszczeń finansowych). Doprowadzi też z całą pewnością do wielkich zmian w strukturze oraz układzie sił wewnątrz uczelni (zwracano na to uwagę w czasie dyskusji na posiedzeniu). Warto chyba już teraz zacząć o tym myśleć.

Następnie **Rada przystąpiła do opiniowania aktów prawnych**.

1) Ustawa o instytutach naukowych. Po wysłuchaniu sprawozdania Komisji Badań, sprawę przesunię-

to na następne posiedzenie (23 stycznia), aby umożliwić konsultację z autorem projektu prof. Findeisenem.

2) Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Również odłożona, ponieważ było bardzo dużo poprawek i trzeba je usystematyzować. Ogólne wrażenie z dyskusji i ze sprawozdania Komisji Badań: Projekt jest źle przygotowany i nie odpowiada normom międzynarodowym.

3) Ustawa o funduszu świadczeń socjalnych oraz o innych świadczeniach. Rada zaakceptowała poprawkę, wprowadzającą fundusz mieszkaniowy w uczelniach (nawet jeżeli nie mają „zysku”).

4) Ustawa o wyższym szkolnictwie wojskowym. Rada nie zgłosiła uwag merytorycznych do projektu, sugerując jednak opracowanie nowej ustawy, która zbliżyłaby maksymalnie uczelnie wojskowe do cywilnych.

Rozpatrzono 4 wnioski o utworzenie nowych szkół wyższych (prywatnych). Poparto wniosek Wyższej Szkoły Ubezpieczeń i Bankowości. Odrzucono wniosek Wyższej Szkoły Kultury Wschodu. Przesunięto na następne posiedzenie wniosek Wyższej Szkoły Wiedzy Psychotronowej. Odrzucono wniosek Polskiego Uniwersytetu Otwartego. Ten ostatni wniosek zasługuje na krótki komentarz: wbrew temu co mogłaby sugerować nazwa, jest to po prostu szkoła biznesu (zorganizowana przez Fundację Menedżerów Polskich). W dyskusji wyrażano oburzenie z powodu użycia bezpodstawnie nazwy UNIWERSYTET (i to POLSKI!). Zastanawiano się nawet, czy nie należy wystąpić o prawne zastrzeżenie pewnych nazw (np. uniwersytet, szkoła główna, akademia, politechnik).

Rada przyjęła stanowisko w sprawie nauczania przedmiotów humanistycznych (wniosek wpłynął z Krajowej Komisji Nauki „Solidarność”). Rada poparła wniosek, wyrażając opinię, że należy koniecznie wprowadzić przedmioty humanistyczne do minimów programowych wszystkich kierunków studiów. Powina to być szeroka oferta — do wyboru — w ilości co najmniej 120 godzin (oprócz nauki języków obcych).

Ponadto rozpatrzono dwa wnioski o zmiany organizacyjne w uczelniach i 14 wniosków o przyznanie uprawnień do nadawania stopni naukowych. UFF!!!

Na zakończenie kilka informacji o innych sprawach. (a) Wniosek o utworzenie Mazowieckiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej (prywatnej) Prezydium RG wysłało do zaopiniowania do Uniwersytetu Warszawskiego. (b) Uzyskałem zapewnienie ze strony KBN, że nie ma mowy o likwidacji dotacji na badania własne (chyba sukces). (c) Interweniowałem o zmianę w rozporządzeniu premiera o sposobie przeprowadzania przewodów doktorskich (chodzi o możliwość przeprowadzania obrony przed komisją). Prawdopodobnie będzie to szybko załatwione (tak przynajmniej obiecuje min. Głębocki).

I to już chyba wszystko na dziś WESOŁYCH ŚWIĄT!!

Przewodniczący Rady Głównej
(Andrzej BIAŁAS)

STANOWISKO

B. Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 listopada 1991 r.

w sprawie nauczania przedmiotów humanistycznych i ogólnokształcących

Rada Główna Szkolnictwa Wyższego podziela niepokój Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” związany z narastającą w uczelniach tendencją do rugowania z programów studiów przedmiotów humanistycznych i ogólnokształcących. Mimo, iż powody tego zjawiska są zrozumiałe (oszczędności finansowe, odium ideologicznego charakteru niektórych z tych przedmiotów w przeszłości oraz niejednokrotnie niski poziom ich nauczania), jego skutki na dłuższą metę mogą okazać się gorsze niż bezpośrednie korzyści. Absolwenci różnych rodzajów i kierunków studiów powinni być, zdaniem Rady Głównej, nie tylko specjalistami z danej dziedziny nauki, ale także światłymi i bogatymi duchowo ludźmi i obywatelami.

Rada Główna sugeruje, aby minima programowe niehumanistycznych kierunków studiów magisterskich zawierały, niezależnie od języków obcych, 120 godzin zajęć z przedmiotów humanistycznych i ogólnokształcących, a w przypadku studiów zawodowych odpowiednio 60 godzin zakończonych przynajmniej jednym egzaminem.

W przypadku systemu punktowego należy zadbać o możliwość dokonywania wyboru przez studentów.

Uczelnie zachowują oczywiście pełną swobodę decyzji co do form organizacyjnych umożliwiających nauczanie tych przedmiotów i sprzyjających ich odpowiedniemu poziomowi dydaktycznemu.

Rada Główna uważa za korzystne powiększenie zakresu przedmiotów humanistycznych i ogólnokształcących tak, aby wśród nich znalazły się np. obok filozofii, etyki, logiki, socjologii, nauki

o polityce, takie np. jak historia sztuki, muzyki i literatury.

PRZEWODNICZĄCY RADY GŁÓWNEJ
(Andrzej BIAŁAS)

C.1. Proponowane przez Ministerstwo

Edukacji Narodowej zmiany w ustawie z dnia 12 września 1990 roku, o szkolnictwie wyższym

Art. 101 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rodzaje zajęć dydaktycznych rozliczanych w ramach pensum i wymiar pensum ustala senat uczelni. Pensum może być również wykonywane poza uczelnią a w szczególności w szkole ponadpodstawowej, na zasadach określonych przez senat.”

Art. 101 ust. 3 i 4 skreśla się

W art. 101 ust. 5. i 6 otrzymują numerację odpowiednio ust. 3 i 4

— dodaje się ust. 5: Minister Edukacji Narodowej może określić minimalny wymiar pensum.

Art. 105 ust. 2 skreśla się

W art. 105 ust. 3—7 otrzymują numerację odpowiednio 2 — 6

W art. 105 dodaje się ust. 7 w następującym brzmieniu:

„7. Senat uczelni może, za zgodą właściwego ministra, wprowadzić na określony czas lub na stałe uczelniane zasady wynagradzania poszczególnych grup pracowników, w tym również wykaz stanowisk i wymagania kwalifikacyjne pracowników nie będących nauczycielami akademickimi”.

UCHWAŁA

C.2. Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 listopada 1991 r.

w sprawie pensum akademickiego

Po rozpatrzeniu wniosku Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 listopada 1991 r. Rada Główna na podstawie Art. 42 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr. 65, poz. 385) uchwala, co następuje:

§ 1

Wyrazić poparcie dla projektu zmian w ustawie o szkolnictwie wyższym zaproponowanych przez Ministra Edukacji Narodowej, z wyjątkiem przyznania Ministrowi Edukacji Narodowej ustawowego uprawnienia do ustalenia minimalnego pensum (proponowany ust. 5 w Art. 101 ustawy).

Rada Główna wita z zadowoleniem propozycję przekazania decyzji w sprawie pensum senatom uczelni, natomiast uważałaby za szkodliwe ograniczenie tych kompetencji przez Ministra Edukacji Narodowej.

§ 1

Przekazać niniejszą uchwałę Ministrowi Edukacji Narodowej oraz rektorom szkół wyższych.

PRZEWODNICZĄCY RADY GŁÓWNEJ
(Andrzej BIAŁAS)

STANOWISKO

D. Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 października 1991 roku

w sprawie finansowania działalności statutowej i badań własnych w szkołach wyższych.

Rada Główna wyraża poważne zaniepokojenie propozycjami zmniejszenia lub nawet zlikwidowania dotacji na badania własne w szkołach wyższych.

Finansowanie przez Komitet Badań Naukowych badań własnych jest zagwarantowane przez ustawę z dnia 12 września 1990 roku o szkolnictwie wyższym. Fundusze są przekazywane bezpośrednio uczelni, co umożliwia jej kierownictwu prowadzenie własnej polityki naukowej. Jest to nieodzowne dla inicjowania własnych kierunków

badań, również interdyscyplinarnych, wpływających na rozwój naukowy kadry, a tym samym na zakres i poziom dydaktyki w szkole wyższej.

Rada Główna uważa, że dotacje statutowe, przekazywane bezpośrednio jednostkom organizacyjnym szkoły wyższej tj. jej wydziałom lub instytutom, służą innym celom i nie spełniają tych warunków.

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY GŁÓWNEJ
(Jerzy OSIOWSKI)

B. Zamieszczone niżej „Zasady Redagowania Rozpraw Doktorskich...” zaopiniowane zostały pozytywnie przez Senat SAM w dniu 30 X 1991 i zalecone przez JM Rektora SAM do stosowania we wszystkich wydziałach naszej Uczelni z chwilą opublikowania ich w Biuletynie Informacyjnym.

ZASADY REDAGOWANIA ROZPRAW DOKTORSKICH W ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

I. Opracowanie to przeznaczone jest dla doktorantów Śląskiej Akademii Medycznej, a jego celem jest ujednolicenie redakcji rozpraw doktorskich tak, by ułatwić pracę doktorantom w jej końcowym etapie oraz w przyszłości włączyć dysertacje do międzynarodowego systemu informacyjnego.

II. Elementy składowe doktoratu.

1. Karta tytułowa.
2. Spis treści.
3. Wykaz skrótów.
4. Tekst pracy.
5. Przypisy.
6. Bibliografia.
7. Wykazy rycin, tabel, fotografii.
8. Streszczenia.

Ad. 1. Pierwsza strona karty tytułowej powinna zawierać następujące dane:

- a) Pełną nazwę uczelni, wydziału, katedry i kliniki (zakładu).
- b) Imiona i nazwisko autora.
- c) Tytuł pracy.
- d) Podtytuł: Rozprawa doktorska.
- e) Tytuły, stopnie naukowe oraz imię i nazwisko promotora.
- f) Miejsce i rok obrony.

Na odwrocie strony tytułowej można podać tytuły i stopnie naukowe oraz imiona i nazwiska, miejsce pracy recenzentów. Jest to często praktykowane w doktoratach zachodnich. Ułatwia też zainteresowanemu dyskusję i właściwe adresowanie uwag na samej obronie doktoratu oraz ewentualne przyszłe kontakty naukowe.

Ad. 2. Spis treści jest ważnym elementem każdej pracy naukowej, ponieważ utrzuca w skróconej formie jej zasadnicze treści. Powinien charakteryzować się jasnym i logicznym podziałem tekstu doktoratu na części, rozdziały itp. Tytuły poszczególnych rozdziałów powinny przedstawiać treść każdego z nich w sposób jasny i zwięzły.

Ad. 3. Po spisie treści pod nagłówkiem „Wykaz skrótów” zamieszcza się wszystkie skróty użyte w pracy w porządku alfabetycznym, podając obok pełną nazwę.

Ad. 5. Przypisy. Są one podstawowym składnikiem aparatu naukowego każdej pracy naukowej. Rozróżnia się dwa rodzaje przypisów:

1. **Bibliograficzne.** -- Stosuje się je wówczas, gdy autor rozprawy powołuje się na pracę innego autora. Przypis bibliograficzny podaje skrócony opis cytowanego dzieła: autora, tytuł, miejsce i rok wydania, a w przypadku artykułu — skrócony tytuł czasopisma oraz stronę (strony) omawiającą problem istotny dla autora rozprawy. W przypadku kilkakrotnego cytowania tej samej pracy stosuje się skróty: jw., tamże — zamiast powtórnego opisu pracy.
2. **Objasniające.** — Stosuje się je w celu uściślenia terminologii, podania danych biograficznych, interpretacji cytowanych tekstów oraz wszelkich innych informacji zmierzających do bliższego wyjaśnienia omawianej problematyki.

Przypisy można umieszczać:

1. U dołu tej samej strony tekstu, do którego się odnoszą, (w tym przypadku oddziela się je od tekstu zwykle poziomą linią)
2. Po rozdziale pracy,
3. Po tekście głównym rozprawy.

Przypisy oznacza się kolejną liczbą lub literą alfabetu. Takie same znaki stawia się na odpowiedniej stronie tekstu, po rozdziale lub po tekście głównym.

Ad. 6. Bibliografia rejestruje w układzie alfabetycznym prace, które autor cytuje w swojej rozprawie i inne opracowania, z których korzystał bez cytowania. Poprzedzono jest nagłówkiem **Bibliografia.**

1. Druki zawarte (książki) jednego, dwóch lub trzech autorów: opis bibliograficzny podaje nazwisko i inicjały imion, tytuł książki, kolejne wydanie (oprócz pierwszego), miejsce wydania, wydawcę lub jego ogólnie przyjęty skrót i rok wydania.

Przykłady: Kaiser H.: Praktyczna koryzyzonoterapia. Warszawa: PZWL 1991.
Hołowiecki J., Kyrz-Krzemień S.: Zasady rozpoznawania i leczenia skaz krwotocznych. Wyd. 2. Katowice: Śląska Akademia Medyczna 1991.

2. Prace zbiorowe opisuje się pod tytułem, podając następnie kolejne wydanie i po skrócie Red. inicjał imienia i nazwisko redaktora. Kolejność pozostałych elementów opisu zostaje bez zmian, jak w powyższym przykładzie. W przy-

padku dzieł obcojęzycznych przejmując dane o redaktorze ze strony tytułowej, należy stosować skróty zgodne z oryginałem.

Przykłady: Choroby wątroby i dróg żółciowych. Wyd. 2 popr. i uzup. Red. R. Brzozowski. Warszawa: PZWL 1991.

Management of the diabetic foot. Ed. by M.A. Brenner. Baltimore: Williams and Wilkins 1987.

3. Samodzielny artykuł zamieszczony w czasopiśmie naukowym opisuje się pod nazwiskami autorów, jeżeli ich liczba nie przekracza trzech. W przypadku większej liczby autorów podaje się pierwszych trzech i używa skrótu i wsp. Te dane w zupełności wystarczą do identyfikacji artykułu. W dalszej kolejności podaje się tytuł pracy, skrót tytułu czasopisma, rok, tom, nr (w nawiasie) i strony artykułu.

Przykłady: Herding B.N., Boyd S.G.: Intractable seizures from infancy can be associated with dentalo-olivary dysplasia. J Neurol Sci 1991, 104(2): 157—165.

Suzuki S., Kasahara K., Futami T. et al. Ultrasound diagnosis of pathology of the anterior and posterior cruciate ligaments of the knee joint. Arch Orthop Trauma Surg 1991, 110 (4): 200-203.

Skróty tytułów czasopism powinny być zgodne z wykazem skrótów w Index Medicus. W przypadku artykułów pisanych cyrylicą należy zastosować transliterację.

4. Rozdział niesamodzielny wydawniczo — stanowiący część pracy zbiorowej, opisuje się pod nazwiskiem (nazwiskami) autorów i tytułem. Po skrócie W: podaje się tytuł książki, w której zamieszczony jest artykuł, oraz pozostałe elementy opisu jak w przypadku pracy zbiorowej (pkt.2). Na końcu opisu umieszcza się numer rozdziału i strony.

Przykłady: Glasson M.J.: Twarz, jama ustno-gardłowa. W: Poradnik chirurgii dziecięcej. Red. R.A. MacMahon. Warszawa: PZWL 1990. s. 134—149.

Love L., Demos T.C.: CT staging of renal carcinoma. W: Staging of neoplasms. Ed. by G.M. Glazer. New York: Churchill Livingstone 1986. s. 123—146.

5. Recenzja — opisywana jest łącznie z pracą, której dotyczy, po skrócie Rec.:

Przykład: Chronopharmacology in therapy of the epilepsies. Ed. by F.E. Dreifuss, H. Meinardi, H. Stefan.

New York: Raven Press 1990

Rec.: Pakszys W.: Pol Tyg Lek 1991, 46 (4—5):99—100.

6. Patent — dane do opisu bibliograficznego przejmują się z pierwszej strony dokumentu. Zawierają one nazwę kraju, numer, tytuł, miejsce opracowania patentu i jego twórców oraz miejsce i datę zatwierdzenia.

Przykład: Patent. Polska, nr 143555. Sposób otrzymywania gazu do krioterapii oraz urządzenie do otrzymywania gazu stosowanego w krioterapii. Śląska Akademia Medyczna, IV Klinika Chorób Wewnętrznych, Tychy. Współtwórcy: G. Jonderko, H. Wyrobek, Z. Gałaszek, J. Lewandowski. Warszawa 18.08.1987.

7. W rozprawie doktorskiej mogą być także wykorzystane dokumenty nie publikowane, będące maszynopisami, np. doktoraty, prace naukowo-badawcze, sprawozdania z zagranicznych konferencji, zjazdów itp. Niżej podane są przykłady opisu tych dokumentów.

Trampler T., Sikora B.: Sprawozdanie z Konferencji IUFRO odbytej we Francji w okresie 23—30.06.1973. 12 s. maszyn. Instytut Badawczy Leśnictwa, Warszawa.

Jędrusik J.: Ośrodkowe efekty wegetatywne tyreoliberyny (THR): wpływ na układ krążenia i oddychania u szczurów. Praca doktorska 1991. Śląska Akademia Medyczna w Katowicach — Kat. i Zakł. Farmakologii w Zabrze. Promotor: prof. dr hab. n. med. R. Brus.

Ad. 7. Wykazy te obejmują tabele, rysunki, ryciny, fotografie i inne rodzaje materiałów poglądowych, nie zamieszczonych w treści pracy. Sporządza się je oddzielnie dla każdego typu materiału. Wszystkie tabele, fotografie itp. powinny być ponumerowane i podpisane.

Ad. 8. Streszczenie (abstract, resume, Resume) stanowi obecnie bardzo ważny składnik każdej pracy wnoszącej istotne wartości do nauki. Rozprawa doktorska powinna być zaopatrzona w co najmniej 2 streszczenia: w języku polskim i obcym, przy czym najbardziej wskazany byłby j. angielski. Za zamieszczeniem streszczeń przemawiają dwa zasadnicze argumenty:

1. Streszczenie jest najczęściej czytany fragmentem pracy naukowej, pozwalającym zorientować się w jej treści bez konieczności zapoznawania się z całym tekstem.

2. Dla służb informacyjno-dokumentacyjnych streszczenia stanowią podstawę do sporządza-

nia analiz i włączenia prac naukowych do międzynarodowego systemu informacyjnego. Angielskojęzyczne systemy informacyjne przemawiają za zastosowaniem tego języka w abstraktach.

Streszczenie powinno być zwięzłym przedstawieniem głównych tez doktoratu. Jego celem jest podkreślenie osiągnięć naukowo-badawczych au-

tora, wnoszących istotny wkład w postęp nauk medycznych. Musi ono być zrozumiałe bez konieczności odwoływania się do tekstu pracy a jego autor powinien posługiwać się terminologią powszechnie przyjętą w danej dziedzinie wiedzy. Główną cechą streszczenia jest jego zwięzłość. Każde streszczenie powinno być poprzedzone słowami kluczowymi.

C. Nowe ustawy i przepisy, z którymi należy zapoznać się i o których warto pamiętać:

Nowe ustawy.

Z inicjatywy grupy posłów oraz środowiska pożarniczego w Polsce opracowane zostały i opublikowane dwie ustawy pożarnicze:

- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej,
- Ustawa o Państwowej Straży Pożarnej.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz. U. nr 81 z dnia 11 września 1991) określa podstawowe zasady zapobiegania pożarom i ich zwalczania, organizację ochrony przeciwpożarowej i świadczenia na rzecz tej ochrony.

Ustawa określa też udział, rolę i zadania jednostek ochrony przeciwpożarowej (w tym Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej).

Ustawa o Państwowej Straży Pożarnej z dnia 24 sierpnia 1991 (Dz. U. nr 88 z dnia 8 października 1991) omawia podstawowe zadania PSP w zakresie prowadzenia akcji ratowniczych w czasie walki z pożarami oraz likwidacji miejscowych zagrożeń oraz prawa i obowiązki funkcjonariuszy pożarnictwa.

Państwowa Straż Pożarna zobowiązana została do zorganizowania Krajowego Systemu ratownictwa gaśniczego mającego na celu ochronę życia, zdrowia i mienia podczas walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz ratownictwa technicznego i chemicznego.

Zmiany w Kodeksie Pracy

W art. 215:

- dodano nowy §2, którego przepis stanowi o nałożeniu na zakład pracy obowiązku informowania pracowników o ryzyku zawodowym związanym z wykonywaną pracą, tj. informowania o szkodliwym wpływie na organizm

człowieka czynników występujących w danym środowisku pracy;

- dotychczasowy obowiązek przeprowadzania przez zakład pracy badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia powiązано (w obecnym §3) z obowiązkiem informowania pracowników o ich wynikach. Ustalono także, że koszty tych badań i pomiarów ponosić będzie zakład pracy;
- dodano §5, w którym zawarto delegację dla Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do określenia, w drodze rozporządzenia zasad, trybu i częstotliwości dokonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia.

W art. 216:

- nałożono na zakład pracy obowiązek pokrywania kosztów okresowych i kontrolnych badań lekarskich pracowników (§3). Tak więc koszty zapewnienia profilaktycznej ochrony zdrowia pracowników ponosić będzie zakład pracy, w którym pracownik poddawany jest działaniu określonego środowiska pracy. Należy rozumieć, że obowiązek ten dotyczy pokrywania przez zakład pracy również kosztów wstępnych badań lekarskich osób przyjmowanych do pracy
- chociaż nie jest to wyartykułowane w przepisie;
  - ustalono (§4), że okresowe i kontrolne badania lekarskie pracowników przeprowadzane powinny być, w miarę możliwości, w godzinach pracy, z jednoczesnym zachowaniem przez pracownika prawa do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy;
- uzależniono możliwość dopuszczenia pracownika do pracy od okazania orzeczenia lekarskiego, wydanego po przeprowadzeniu odpowiednio wstępnego, okresowego i kontrolnego badania lekarskiego (§5).

D. Pomoc dla Polskiego Uniwersytetu w Wilnie

Na ósmym posiedzeniu Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce, która odbyła się w dni. 22 X 1991 w Zakrzewie, podjęto decyzję o włączeniu się w akcję pomocy w organizowaniu medycznego szkolnictwa dla Polaków w Wilnie. Wyrażono gotowość udzielenia jak najdalej idącej pomocy materialnej i naukowej poprzez delegowanie kadry nauczającej i zbiorę podręczników.

Śląska Akademia Medyczna włączyła się we współpracę, którą koordynuje Rektor AM w Białymstoku, prof. dr hab. A. Kaliciński.

Na jego ręce zostało przekazanych 85 egzemplarzy podręczników do nauczania przedmiotów na pierwszym roku studiów medycznych.

Redagują: Alfred Puzio z zespołem redakcyjnym.

Adres redakcji: Śląska Akademia Medyczna, Biblioteka Główna, ul. Poniatowskiego 15, 40-952 Katowice, skr. poczt. 251, tel. i fax: 57 12 34.

